

Zasavski

TEDNIK

Štev. 7

Trbovlje, dne 9. februarja 1957

Leto X.

4. občinski praznik na Senovem

Letošnje leto že četrty praznujemo občinski praznik senovske občine. Od 9. februarja 1944. leta je minilo že trinajst let, vendar so nam vsem ti dogodki še v tako živem spominu, kakor da je bilo to včeraj. Prihod XIV. divizije na Stajersko in njen zmagoviti osvobodilni pohod je ostal našemu ljudstvu v trajnem spominu, saj so ti dogodki pomenili prelomnico v tedanji borbi proti okupatorju, pomenili so že bolj ogorčen boj ter obenem oznanjali vse bolj bližajočo se zmago našega ljudstva nad sovražnikom.

Prebivalstvo senovske občine je preko svojega predloga, ki ga je izrazila občinska organizacija Zveze borcev, postavilo dostojen spomenik tem dogodkom, saj je zaželelo, da se v spomin na prihod junških borcev stiri najste na Senovem praznuje ta dan kot občinski praznik.

Se živi v naših ljudeh spomin na tiste težke dni, ko je po naših krajih gospodoval tujec. Kljub terorju, ki ga je okupator izvajal nad našimi delovnimi ljudmi s pomočjo izdajalcev, malostevilni, toda hrabri člani Komunistične partije niso klonili. Ti ljudje so nenehno prikazovali svojemu ljudstvu važnost brezkompromisnega boja proti sovražniku, ob vsakem koraku pa so tudi vzpodbujali k enotnosti vsega slovenskega ljudstva. Partijska konferenca v Penku pri Brestanici pa je že takoj v letu 1941 postavila odločen program dela, zlasti glede ustanavljanja odborov OF in zbiranja vseh napredno mislečih ljudi pod zastavo Partije in Osvobodilne fronte.

V tistih težkih dneh so preko brestanskega gradu romale trume nesrečnejev v tujino. Več kot 60.000 prebivalcev iz Spodnje Stajerske je bilo takrat izseljenih. Ta gnusni zločin preseljevanja, ki so ga opravljali Nemci, je v našem prebivalstvu še bolj podžgalo sovraštvo do tujca, kateremu so že pričela goreti tla pod nogami. Že jeseni 1941. leta je odšla s Senovega skupina mladih komunistov, ki so se pridružili brežički četi, ki jo je vodil Dušan Kveder-Tomaž. Čeprav je bila ta četa po izdaji zajeta in so padla mlada in junška življenja, vendar je ta podvig partizanov, ki so skoro gorokoli kljubovali stokrat močnejšemu sovražniku, odjeknil po revirju in celotnem Spodnjem Posavju. Ljudstvo ni obupalo, temveč se je še močnejše zagrizlo v borbo proti sovražniku.

Ob prihodu XIV. divizije lahko rečemo, da je nastal važen mejnik v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja tudi na našem Senovem. Tedaj je šlo res mnogo ljudi, rudarjev, kmetov in inteligentov v partizane, v bohorske gozdove, ki so postali zvest zavetnik partizanov. Pod razsežnimi obronki Bohorja pa skorajda ni hiše, ki ne bi bila partizanska, v katero je lahko vsako uro brez strahu vstopil borec ali aktivist. Naši ljudje po vaseh in dolinah so po svojih močeh izredno veliko prispevali za partizane, niso se plašili sovražnika, ki je v dolini imel močno postojanko, niti se niso bali njegovih vohunov, kajti prepričani so bili o zmagi, ki je morala priti.

Sovražnik pa je s požigi vasi, aretacijami zavednih ljudi ter z odgonom starcev, žena in otrok skušal doseči svoj namen: iztrebiti slovensko ljudstvo s tezemlje, na kateri so naši očetje in dedje že tisočletja.

Pa še na nekaj ni računal naš sovražnik — na že prekaljeno enotnost tujakinskega prebivalstva in na njegovo vero v zmago narodnoosvobodilnega gibanja. V jeseni 1944. leta so bile izvršene prve volitve v narodnoosvobodilne odbore. S tem je bila še bolj poudarjena skupna naloga organov ljudske oblasti in vojaških operacij na tem področju. Ljudska oblast se je od tega časa dalje vse bolj razvijala in organizacijsko čvrstila, tako da je takoj po končani vojni lahko prevzela vse naloge na gospodarskem in na političnem področju. V juliju 1945. leta so naši prebivalci že izvolili svoje prve zakonite predstavnike v

krajevne in okrajne ljudske odbore. S tem je bila tudi zaključena važna vloga krajevnih odborov, ki so predstavljali predhodno obdobje do združitve v večje krajevne odbore, ki je sledila leta 1952.

Od leta 1952 so naši krajevni odbori delovali v širšem obsegu in področju. V tem času so bili tudi doseženi pomembni uspehi na raznih področjih dela. V letu 1955 pa se je z združitvijo Brestanice in nekaterih ostalih vasi formirala velika senovska občina. S tem pa so se pred celotno ljudsko oblast in prebivalce postavile nove, važne gospodarske, komunalne in ostale naloge, ki jih naši delovni in kmečki ljudje rešujejo s skupnimi napori in zavzetostjo.

Vzporedno z razvojem ljudske oblasti pa se je v zadnjih letih močno razvilo in okrepilo tudi delavsko upravljanje. Postalo je odločen faktor, s katerim se mora vse bolj računati v našem gospodarstvu. Delavsko upravljanje v naših podjetjih se z dneva v dan izboljšuje. Naši delovni ljudje postavljajo razne predloge, s katerimi se izboljšuje delovni proces in dviga storilnost dela, zlasti pa so postali varčni pri porabi materiala. Naše ljudstvo pa je tudi po drugi strani močno zastopano v raznih svetih in komisijah, ki izboljšujejo kvaliteto dela občinskega ljudskega odbora in raznih or-

ganov delavskega upravljanja. Družbeno in delavsko upravljanje je tudi pri nas pognalo močne korenine. Močan napredek so v zadnjem razdobju pokazali šolski sveti in odbori — ti ne razpravljajo več samo o vprašanjih materialnega značaja, temveč se vse bolj poglobljajo v uspehe in programe našega šolstva.

Ko danes praznujemo obletnico prihoda slavne XIV. divizije na Senovo, je prav, da se istočasno lahko ponasamo, da smo v tem času mnogo storili. Naši gospodarski in tudi politični uspehi so tako pomembni, da jih je vredno omeniti, saj nam dajejo pogum, da bomo tudi v bodoče storili še marsikaj v korist skupnosti in boljših življenjskih pogojev našega ljudstva.

Naše množične organizacije se vse bolj uveljavljajo z aktivnim delom. Dvig storilnosti v naši industriji, pa tudi kmetijske proizvodnje pa nam lahko obeta, da bomo ljudstvu lahko nudili večji kos kruha in udobnejše življenje, da bomo lahko z vsakim dnem bliže naši nalogi — ustvariti socialistično družbo.

S pravičnim načinom delovanja naših organizacij, z enotnostjo naših delovnih ljudi bomo lahko prebrdli vse težave, ki stoje pred nami — to pa je tudi naša sveta dolžnost, ki nam jo narekuje naše ljudstvo, ka-

tera je zapisana s prelito krvjo padlih borcev za svobodo v narodnoosvobodilnem boju. Vsem tem se moramo in bomo oddolžili, naša pot pa bo šla po začrtanih nalogah, ki nam jih daje naše vodstvo, ZKJ in naš ljubljeni vodja tovariš Tito.

Zelim, da bi celotno prebivalstvo z zadovoljstvom praznovalo četrti občinski praznik Senovega, da bi tudi v bodoče dajalo vse svoje sile za napredek in izgradnjo naše socialistične domovine.

Karel Šterban

Oba bivša okraja imata v novem trboveljskem okraju vse pogoje za uspešno življenje

Zasavski okraj ni nobena umetna tvorba

Sekretarja OK ZKS Trbovlje tov. Viktorja Kovača smo v imenu bralcev »Zasavskega tednika« zaprosili, da nam pove kaj več o uspehih in težavah novega zasavskega okraja. Tov. Kovač se je rade volje odzval naši prošnji in povedal marsikaj zanimivega o dosedanjih uspehih zasavskega okraja in o njegovi bodočnosti.

Ko smo govorili o koristnosti združitve obeh bivših okrajev, se nismo zmotili. Uspehi osemnajstmesечnega življenja novega trboveljskega okraja dokazujejo, da ima nov okraj vse pogoje za uspešno življenje. Redki nasprotniki razpola z zelo jabolnimi argumenti in še ti so največkrat posledica neznanja stvari ter nimajo nič skupnega s težnjami prebivalcev novega okraja. Ti ljudje zelo slabo poznajo življenje zasavskega okraja in sploh ne čutijo njegovega utripa zato združitev ocenjujejo na podlagi predstave, ki jo dobe iz zemljepisne karte. Trbovlje, kjer je sedež novega okraja, še vedno gledajo

in prikazujejo v najslabši luči. Pri tem mnoge ne moti niti to, da se nikoli niso bili v Trbovljah, ali pa to industrijsko mesto ocenjujejo samo po vtisu, ki so si ga ustvarili morda že pred desetimi leti ali pa iz vlaka... Ti ne poznajo zgodovine delavskega gibanja, ekonomske moči in pomena industrijskih centrov. Ti prav tako ne vedo, da se je proletariat v industrijskih centrih šele po osvoboditvi združil v eni teritorialni politični enoti. S tem je bila izpolnjena njegova davna želja še iz časov ogorčene borbe proti kapitalizmu, ki so s posebnimi nameni vedno razdvajali industrijske centre.

Združitev je bila v političnem, gospodarskem in kulturnem pogledu upravičena

Združitev bivšega krškega in ekonomske osvoboditev delovnih trboveljskega okraja je bila v vseh pogledih upravičena. Revir vseh pogledih lahko pozitivno vpliva na politično situacijo v gibanju, v borbi za politično in

K OBČINSKEMU PRAZNIKU ČESTITAJO:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR, SENOVO
OBČINSKI KOMITE ZKS, SENOVO
OBČINSKI ODBOR SZDL, SENOVO
OBČINSKI SINDIKALNI SVET, SENOVO
OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV, SENOVO
OBČINSKI ODBOR VOJNIH INVALIDOV, SENOVO
OBČINSKI ODBOR LMS, SENOVO
OBČINSKI SVET »SVOBODA« IN KULTURNIH DRUŠTEV, SENOVO
TVD »PARTIZAN«, SENOVO
STRELSKA DRUŽINA »BORISA KIDRIČA«, SENOVO
PLANINSKO DRUŠTVO »BOHOR«, SENOVO
DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE, SENOVO

OBČINSKI ODBOR REZERVNIH OFICIRJEV, SENOVO
OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA, SENOVO
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA, SENOVO
DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV, SENOVO
»SVOBODA«, SENOVO
»SVOBODA«, BRESTANICA
SINDIKAT RUDARSKIH DELAVCEV, SENOVO
SINDIKAT ELEKTRARNE, BRESTANICA
LOVSKA DRUŽINA, SENOVO
LOVSKA DRUŽINA, BRESTANICA
TER VSA KRAJEVNA DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE V SENOVSKI OBČINI

TOV. LIDIJA SENTJURC MED SVOJIMI VOLIVCI

Vsredo je prispela v Hrastnik podpredsednica Zveze ljudske skupščine in zvezni ljudski poslanec za trboveljski okraj, tov. Lidija Sentjurs. Tovarišica Sentjurs je imela razgovore s svojimi volivci tudi v Zagorju.

NAS VELIKI SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK SO LEPO PROSLAVILI TUDI ZASAVSKI KRAJI. — PREŠERNOVA PESEM JE ODJEKNILA IZ STOTERIH GRU

Zasavski okraj ni nobena umetna tvorba

(Nadaljevanje s 1. strani)
KMETIJSTVO V NOVO
OKRAJU IMA VSE POGOJE
ZA NAPREDEK

Kmetijski predelil v spodnjem delu okraja so naravno zaledje zasavskih revirjev. To pravzaprav ni nova ugotovitev, ki bi nastala vzporedno z združitvijo obeh bivših okrajev. Znano je, da so bili zasavski revirji tudi pred združitvijo, zlasti pa še pred vojno, glavni potrošniki vina, krompirja in tudi sadja iz Spodnjega Posavja. Odvečna delovna sila iz spodnjih krajev je našla delo v industrijskih središčih Zasavja. Z odstranitvijo naravnih ovir (slabe ceste) in z boljšo organizacijo odkupne trgovine bo mogoče to dopolnjevanje še bolj izpopolniti. Res je, da so zasavski revirji še pred meseci dobivali mleko iz ptujskega in celjskega okraja, zelenjavo iz Primorja, vino iz Primorske, Istre, Dalm. Srbije in seveda tudi iz Ljubljane itd. Ze dalj časa si prizadevamo, da bi se revirji oskrbovali s kmetijskimi pridelki iz svojega naravnega zaledja. Ta prizadevanja so že rodila uspehe. V delavskih središčih je vedno več gostišč, kjer točijo dojenjake, bizijska in druga domača vina. V klavnicah je vedno več živine iz Spodnjega Posavja, na tržnicah pa vedno več kmetijskih pridelkov iz raznih spodnjeposavskih krajev. Neizmerne možnosti pa še dolgo ne bodo izčrpane. To tem bolj, če vemo, da na primer Trbovlje, ki imajo 17.000 prebivalcev, porabijo na dan samo 1000 l mleka. Če bi bile na razpolago zadostne količine mleka po primernih cenah, bi bila poraba mleka v Trbovljah veliko večja. Zaradi tega si mnogo obetamo od ustanovitve mlekarne v Radečah in na Izlakah ter ureditve mlekarne v Brežicah. To bo omogočilo, da bodo kmetje lahko prodali mleko in si s tem ustvarili redne mesečne dohodke, medtem ko bodo delavska središča lahko dobila več mleka po primernih cenah. Pred zadrage in zadrage po-

slovne zveze se postavljajo naloge, da ob pomoči političnih organizacij organizirajo odkup tako, da bodo z njim zajele vse tržne viške kmetijskih pridelkov. To bo ugodno vplivalo tudi na večjo kmetijsko proizvodnjo in na izboljšanje življenjskih pogojev naših kmetov. Pripravlja se tudi izgradnja manjših predelovalnih obratov, ki bodo lahko predelali vse viške kmetijskih pridelkov, katerih na trgu ne bi bilo mogoče prodati.

DELAVCI IMAJO RAZUMEVANJE ZA PROBLEME KMETIJSTVA

Napačno bi bilo soditi delavce v rudarskih revirjih, kakor da nimajo razumevanja za probleme kmetijstva. Ti se namreč prav dobro zavedajo, da je od napredka kmetijstva odvisen tudi njihov življenjski standard. Dobro tudi vedo, da je kmetijstvo, zlasti na Dolenjskem, precej zaostalo in da mu bo treba nuditi izdatno pomoč. Treba pa je vedeti, da prava pomoč kmetijstva ni samo v finančnih sredstvih, s katerimi brez organizacijske, strokovne in politične pomoči ne bi bilo mogoče doseči kakih večjih uspehov. Zaradi tega poleg drugih ukrepov pripravljamo program razvoja našega kmetijstva, ki bo nudil osnovo za delo zadrugnih poslovnih zvez, in konkretno naloge za posamezna kmetijska gospodarstva v okviru kmetijskih združenj. Konkretna pomoč kmetijstvu pa bo tudi v razširitvi in utrditvi odkupne mreže ter v večjem oskrbovanju industrijskih središč s kmetijskimi pridelki iz teh zaostalih krajev. Znano je namreč, da kmetje v marsikateri hribovski vasi niso imeli možnosti za prodajo vseh svojih pridelkov, ki so večkrat celo propadali (sadje, zelenjava, mleko i. dr.), medtem ko je na trgih v Trbovljah, v Zagorju in Hrastniku vsega tega primanjlovalo. Prav posebno važna pa je borba proti zaostalosti, ki je resna ovira za uspešen razvoj kmetijstva. Zaradi tega uvaža-

mo razne oblike vzgojnega dela, kakor so to predavanja, kmetijsko-gospodarske šole, seminarji, tečaj, študij, potujoči kino itd.

V številnih vaseh, predvsem na Bohorju in pod Gorjanci, je še vedno mnogo vasi, ki nimajo elektrike. Prav tako so v teh vaseh še družine, ki še niso obnovile med vojno porušeni stanovanjskih in gospodarskih poslopj. S pravičnim zbiranjem sredstev iz kreditnih skladov za obnovo podeželja in s lastnimi sredstvi bomo nudili pomoč tem partizanskim družinam, da si bodo končno enkrat obnovile svoje domove. Seveda pa je pri tem potrebna tudi večja prizadevnost z njihove strani. Ni pravično, če se čaka samo na sredstva skupnosti, ne izkoristijo se pa vse možnosti, ki jih imajo tudi ljudje na vasi dovolj. Na vasi pa so zelo velike potrebe tudi na raznih drugih področjih (šolstvo, zdravstvena služba, vodovod, komunalna ureditev in tako dalje). Tem potrebam bomo zadostili le tedaj, če bomo izkoristili vse možnosti in virov. Veliko je mogoče napraviti tudi z majhnimi sredstvi. Naloga organizacij, druženj in organov družbenega upravljanja je, da poščeje vse skrite rezerve in jih koristno uporablja za reševanje mnogih perečih problemov na vasi.

VELIKE MOŽNOSTI ZA NADALJNI GOSPODARSKI NAPREDEK OBČIN

Tovarna gospodinjstev strojev »Elektrostandart« v Trbovljah je lani v poskusnem obratovanju že začela izdelovati na domačem trgu zelo izkane elektrone pralne stroje. Tovarna konfekcije »Sava« v Zagorju je bila zgrajena z majhnimi sredstvi občinskega ljudskega odbora in danes zaposluje že preko 100 delavk, ki bi bile sicer brez zaposlitve. Na podoben način so zrasla tudi številna druga podjetja v Trbovljah, v Zagorju, v Krškem, v Selnici in drugje. Take možnosti pa imamo tudi v vseh ostalih komunah, samo če jih bomo znali pravilno izkoristiti. Drobne industrije ne potrebujemo samo zaradi povečanja narodnega dohodka, ampak tudi zato, da bi lahko zaposlili odvečno delovno silo, ki je je precej zlasti v nekaterih spodnjeposavskih krajih. V brežiški občini je že nekaj manjših podjetij, kot so n. pr. »Agroservis«, Tovarna pohištva in Opekarna v Brežicah, Mizarstvo in Pletilnica v Dobovi, Glinokop v Globokem in drugi. Sedaj morajo biti vsi napori usmerjeni v razširitev obstoječih obratov in v povečanje njihove proizvodnje. Na Krškem polju, kjer so kmetje izgubili veliko dobre zemlje, je precej odvečne delovne sile, ki jo bo treba usmeriti nekam drugam. V Vidmu-Krškem imajo že precej razvito industrijo, so pa še velike možnosti za razvoj obrti. Razmišljati bo treba tudi o preusmeritvi proizvodnje v Tovarni čokolade in likerjev, ki naj se razvije v primerno predelo-

Izobraževanje v občini Videm-Krško Dosedanje delo in bodoče naloge

Pred dnevi se je sešla komisija za zinsko izobraževanje pri občinskem odboru SZDL v Vidmu-Krškem, ki je v celoti pregledala izobraževalno delo in izdelala drugi del programa.

Pred dvema mesecema so se začela predavanja o kmetijstvu, zunanji politiki in komunalnem sistemu. Ta predavanja so se razvijala v osmih središčih. Udeležba je bila ponekod zelo dobra, drugje nekoliko slabša, toda doseženi je bil glavni cilj, kajti prisotni so bili predstavniki vseh množičnih in političnih organizacij tistih vasi.

Poleg teh predavanj delujejo tudi tri kmetijsko-gospodarske šole, v katerih je preko 90 gojencev. V času semestrskih počitnic je bilo delo v teh šolah zelo pisano, saj so imeli strnjen pouk in tako v celoti izkoristili šolske prostore.

Delo v šestih gospodinjstih tečajih je živahno, 120 deklet je redno hodilo na kuharske tečaje, kjer so se seznanile še s prvo pomočjo, šivanjem in krojenjem. Vsa ta dekleta obžalujejo, ker so bili ti tečaji prekratki.

Tudi občinski sindikalni svet je program zimskega izobraževalnega dela došel v celoti izpolnil. Samo v mesecu decembru so imeli predavanja o varnosti pri delu, o analitiški oceni delovnih mest in izobraževanju delavcev, katerih se je udeležilo 135. V januarju je bil 3-dnevni seminar za člane delavskih svetov in upravnih odborov malih podjetij. Razpravljali pa so tudi o spremembah tarifnih pravilnikov.

VSE ZA IZOBRAZBO MLADINE, SINDIKATOV IN KMETOV

Po vseh osnovnih organizacijah LMS bo po pet političnih predavanj. Predavatelji so že določeni. Po programu bo skupno nad 40 predavanj za mladince.

V mesecu februarju bo tri-dnevni seminar za sindikalne

funkcionarje, kjer bodo predavanja izpopolnili s filmi, v mesecu marcu pa bo seminar za predsednike delavskih svetov in upravnih odborov ter sindikalnih podružnic.

Predavanja so po vaseh že v polnem razmahu. Še v naprej bodo razna kmetijska, zdravstvena in druga predavanja.

Potujoči kino redno obiskuje vasi. Pozneje bodo pred predavanjem filmov pet do 10-minutna predavanja o najvažnejših političnih dogodkih doma in v svetu.

Domače gospodarske novice

* Novi električni računski stroji. Tovarna računskih strojev v Zagrebu je začela izdelovati v kooperaciji z nekimi italijanskimi podjetjem električne računske stroje nove vrste.

* Domače zračne zavore za železnice. V tovarni »Tito« v Skoplju so pred kratkim izdelali prve zračne zavore za železnice. Računajo, da bodo izdelali letno 3000 takih zavore in s tem zmanjšali uvoz teh predmetov za milijon dolarjev letno.

* Motorna kolesa NSU. Poročajo, da bo začela izdelovati naša tovarna »Toto« v Vogošću v koprodukciji z znano nemško tovarno NSU njena kvaliteta motorna kolesa. Cena se bo predvideno gibala okrog 200.000 dinarjev.

* Iz tovarne kemičnih izdelkov »Radonja«. Tovarna »Radonja« v Sisku bo letos začela proizvajati eskadice — nadomestek za limone, umetno mineralno vodo »Radosan«, sredstvo za zaščito rastlin itd.

* Letalo »Il 14« dospelo. Na zemunsko letališče je pred kratkim priletelo prvo izmed osmih potniških letal »Il 14«, ki jih je JAT kupil v Sovjetski zvezi. Letalo je dvomotorno in ima 24 sedežev.

* Nova klavnica v Skoplju. V Skoplju so zgradili novo industrijsko klavnico. — Njena zmogljivost je 4100 ton mesa.

Vabilo na 13. sejo OLO Trbovlje

Po 1. odstavku 83. člena in 1. točki 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LR, št. 19-59/52) in drugega odstavka 23. člena ter drugega odstavka 46. člena statuta okraja Trbovlje, sklicujem 13. sejo Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje (okrajnega zbora in zbora proizvajalcev), ki bo

V TOREK, DNE 12. FEBRUARJA 1957, OB 8. URI DOPOLDNE v sejni dvorani Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje z naslednjim predlogom dnevnega reda:

I. V DOPOLDANSKEM ČASU:

A) Predlog za skupno sejo.

1. Razprava o osnovah družbenega plana za leto 1957.

II. V POPOLDANSKEM ČASU:

B) Za ločeni seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev.

1. razprava in sklepanje o načrtu odloka o začasnem finansiranju OLO Trbovlje za I. tromesečje 1957;
2. razprava in sklepanje o načrtu odloka o določitvi gradbenih okolišev v občinah: Brežice, Hrastnik, Radeče, Senovo, Sevnica, Trbovlje, Videm-Krško in Zagorje;
3. razprava in sklepanje o odloku o določitvi dopolnilnih plač za uslužbenice in delavce Okrajne uprave za ceste v Trbovljah;
4. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi odloka OLO Zagorje ob Savi o kategorizaciji cest IV. reda;
5. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi o odločbam o sistemizaciji delovnih mest za OLO Hrastnik, Sevnica in Zagorje ob Savi;
6. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi odlokov o dopolnilnih plačah za uslužbenice OLO Hrastnik, Videm-Krško in Zagorje ob Savi;
7. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi pravilnikov o plačah oseba Doma onemoglih v impoljci in Lokl pri Zidanem mostu;
8. razprava in sklepanje o načrtu odloka o ustanovitvi Okrajnega higienskega zavoda v Trbovljah;
9. razprava in sklepanje o načrtu odloka o razglasitvi »Zasavskega tednika« za časopisni zavod;
10. razprava in sklepanje o načrtu odloka o dovoljenju za ustanovitev Kmetijsko-proizvajalne poslovne zveze v Brežicah;
11. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi statuta Komunalne banke za okraj Trbovlje.

C) Za okrajni zbor.

1. razprava in sklepanje o načrtu odloka o določitvi krajev s posebnimi težkimi življenjskimi in delovnimi pogoji za učno osebo;
2. razprava in sklepanje o načrtu odloka o priznanju posebnega dodatka ravnanju ekonomske srednje šole v Trbovljah;
3. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi statuta občin Brežice, Hrastnik, Radeče, Senovo, Sevnica, Trbovlje, Videm-Krško in Zagorje ob Savi;
4. razprava in sklepanje o načrtu sklepov o dajanju soglasja k odloku OLO Sevnica, Videm-Krško in Brežice o veljavi dnevalc za službeno potovanja notraj 10 km pasa.

D) Za zbor proizvajalcev.

1. razprava in sklepanje o načrtu odloka o potrditvi odločbe: a) Sveta za gospodarstvo OLO Hrastnik o določitvi nove amortizacijske stopnje za dotrajana osnovna sredstva Steklarne Hrastnik; b) Sveta za gospodarstvo OLO Sevnica o določitvi nove amortizacijske stopnje za dotrajana osnovna sredstva podjetja »Jugotanim«, Sevnica.
2. razprava in sklepanje o potrditvi zaključnih računov za leto 1955 za Premogopok in Glinokop Globoko in za gostinsko podjetje hotel »Jadrin«, Radeče.
3. Za skupno sejo obeh zborov.
1. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o razrešitvi in izvolitvi občasnih sodnikov Okrajnega gospodarskega sodišča v Celju;
2. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o razrešitvi sodnika Okrajnega sodišča v Selnici;
3. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o izvolitvi sodnikov porotnikov za Okrajno sodišča v Brežicah, Selnici, Trbovljah in Vidmu-Krškem;
4. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o izvolitvi sodnika Okrajnega sodišča v Trbovljah;
5. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o izvolitvi predstavnikov v komisije za predlaganje kandidatov za sodnike porotnike Okrajnih sodišč v Celju in Novem mestu in za občasne sodnike Okrajnega gospodarskega sodišča v Celju;
6. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o imenovanju direktorja in članov upravnega odbora časopisnega zavoda »Zasavski tednik«;
7. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o imenovanju novih članov upravnega odbora Domov onemoglih v impoljci in v Lokl pri Zidanem mostu;
8. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o imenovanju upravnega odbora in v. d. upravnika Okrajnega higienskega zavoda v Trbovljah;
9. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o razrešitvi upravnika Okrajne uprave za gospodarstvo in imenovanju v. d. upravnika Okrajne uprave za gospodarstvo v Trbovljah;
10. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o odpravi strokovne komisije za izdajanje gradbenih dovoljenj in pripravo odlokov o gradbenih okoliščih;
11. razprava in sklepanje o načrtu sklepa o odpravi okrajne cenilne komisije za dedičnine in darila.

Po 112. členu zakona o okrajnih ljudskih odborih le dolžnost odbornika, da se seje udeleži, oziroma v primeru bolezni ali nujne zadržanosti najljepše pismeno opravičilo.

Predsednik OLO: Martin Gosak, I. r.

Sredi junija kongres DS

Kot je znano, bo kongresu prisostvovalo 1670 delegatov in 300 javnih delavcev, zlasti četrta ukvarjajo z vprašanji delavskega gospodarjenja. — Iz trboveljskega okraja pojde

Prvenstveno važnosti je zlasti to, da kongres delavskih svetov ne bo manifestativnega značaja, marveč bo izrazilo delovno telo, ki bo jasneje in podrobneje določil krepitev in rast delavskega gospodarjenja. Znano je, da bo kongres deloval v 12 komisijah in da bo vsaka komisija razpravljala o svojih posebnih nalogah.

Ni nobenega dvoma, da terja razvoj socialistične izgradnje pri nas nadaljnjo krepitev delavskega gospodarjenja, predvsem večjih pravic delavskih svetov, pa tudi dolžnosti, seve. Zavolje tega se je kongresni pripravljalni odbor že načelno sporazumel, da bo osnovna naloga kongresa kar najbolj potanko proučiti dosedanje delo delavskih svetov, dejansko konkretno-

zirati slabše in dobre strani njihovega delovanja, obenem pa zaključiti nadaljnjo smer in krepitve delavskega gospodarjenja. Kajpak pa bo kongres razpravljajal še o mnogih drugih problemih delavskega upravljanja in sploh dejansko skušal izluščiti vse tiste velike in drobne probleme, ki se danes porajajo v organih delavskega upravljanja.

Naš trboveljski okraj bo zastopal 17 delegatov. Prav gotovo je, da bodo tovariši, ki jih bodo izvolili v našem okraju, v marsičem pripomogli k delu kongresa, saj bodo izkušnje, ki so jih dobili v dosedanjem delu, v marsičem pripomogle k ureditvi vprašanj delavskega upravljanja v rudarstvu in ostali industriji. (v)

Arabski zaliv in Gaza

KAMEN SPOTIKE MED IZRAELOM IN EGIPTOM * NAPADALEC POSTAVLJA POGOJE * DRUGA RESOLUCIJA GENERALNE SKUPŠČINE: »BREZPOGOJEN UMIK!« * KAJ SE SKRIVA ZA ZAVLAČEVANJEM * DOGODKI KAZEJO: OBSEDOBA NAPADALCA MORA BITI OSTREJŠA

Izraelci se obotavljajo. Svoji čet nebejo umakniti za nekdanje razmejitveno črto. In kar je še najbolj tragično: žrtvi napada — Egiptu — postavljajo celo zahteve po nekakšnih jamstvih. Tega sicer ne delajo neposredno, temveč pred najvišjim forumom Združenih narodov, v Generalni skupščini, ali pa v razgovoru z glavnim tajnikom OZN.

Le nekaj dni po anglo-francosko-izraelski agresiji so Združeni narodi zahtevali, naj se napadalec takoj umaknejo s tujega ozemlja. Sledila je ustanovitev mednarodnih oddelkov OZN, ki naj nadzirajo umik ter začasno zasedajo razmejitveno črto.

V nedeljo je ogromna večina ponovno pozvala Izrael, naj spoštuje ta sklep. Angležev in Francozov ni več v Port Saldu, zato pa se izraelske čete še vedno vzdržujejo na območju Gaze in Akabskega zaliva. Kako naj pomirijo Egipt, ko se agresorju navzile odločilni pozivom nikamor ne mudi?

Kot kaže, skuša izraelska vlada izkoristiti tisti del delegacij, ki nikakor ne želijo odkrito obsoditi izraelskega dejanja v celoti kot navadno agresijo. Teh morda ni mnogo, toda še vedno dovolj, da lahko s svojim preveč »demokratskim« ravnanjem zbrusijo odločnejšo ost Generalne skupščine proti napadalcu.

Generalna skupščina je te dni tudi zahtevala, naj mednarodni oddelki OZN patrolirajo po umiku Izraelcev vzdolž razmejitvene črte in okrog Gaze ter Akabe. Toda ta sklep lahko ostane samo na papirju, če bo Izrael postavil pogoje in če večina v Skupščini ne bo uporabila ostrejših besed. Zato v Kairu tudi zahtevajo novo plenarno sejo, na kateri bo egiptovski delegat sam ali pa prek skupine azijsko-afriških držav zahteval, naj napadalec obsodijo kot takega in proti njemu napovedo vsestransko blokado v primeru, da se ne bo pokoraval odločitvam Skupščine.

* Glavni tajnik se je te dni večkrat posvetoval z izraelskim in egiptovskim predstavnikom. Po najnovejših vesteh so v Tel Avivu postali nekoliko popustljivejši. Pravijo, da bi se umaknili s celotnega egiptovskega ozemlja, če bi Egipt takoj po umiku prekinil vojno stanje. Seveda bi si za Akabski zaliv želeli jamstev za svobodno plovo izraelskih ladij.

* Na odločitev bomo morali še čakati. Žal, se to vprašanje že precej dolgo vleče. Morda bi bilo prav, če bi Srednji vzhod spet obiskal glavni tajnik OZN ter se skušal neposredno pomeniti s prizadetimi. Nekaj takega je že obljubil, toda šele potem, ko se bo napadalec umaknil za razmejitveno črto. Šele tedaj bi se lahko menil povsem enakopravno, z obema partnerjema Dolder pa bo le en izraelski vojak na tujem ozemlju, se bodo v Kairu upravičeno čutili zapostavljeni.

Ne pozabimo!

Nešteto gomil po naši zemlji hrani v sebi zadnje ostankе tisočev in tisočev ljudi, ki so dali svoja življenja za domovino, za svobodo. In nič ni lepšega kot pogled na vsak tak lep urejen prostor. Zal pa mnogokje ni tako; namesto cvetja in drugega okrasja prerašča grobove plevel in visoka trava.

O tem poraznem stanju na naših partizanskih grobovih je pred kratkim razpravljala konferenca vseh predsednikov spomeniških komisij pri okrajnih odborih Zveze borcev NOV, ki je bila v Ljubljani.

Zaradi ureditve partizanskih grobišč so bili že izdani zakoni, ki zadoščujejo občinam za skrb in zaščito vseh teh. Pokazalo pa se je, da zakonov mnogokje niso upoštevali. Vsi takšni pojavi na terenu so nerazumljivi, to še tem bolj, ker je od krvavih borb minilo že dobrih deset let, naša hvalenost in skrb do teh žrtvev pa morata biti trajna.

Drži, da v mnogih krajih ne zmorejo toliko denarja za večje preureditve, mnogo grobišč pa bi se dalo že z manjšimi deli brez kakšnih posebnih sredstev dostojno preurediti.

Brez razlike povsod pa je moč imeti skozi vse leto primerno urejene grobove, zasejane z rožami in lepotnim grmičevjem. Nikakor pa tudi ni prav, da so nekateri grobovi nekaj dni v letu, zlasti ob raznih praznikih, domala zasuti z venc in cvetjem, potem pa vseskozi v puščobi.

Tega žalostnega stanja pa so do neke mere prav gotovo krive tudi nekatere organizacije ZB NOV.

Ti odbori naj bi zato v bodoče posvečali vso pozornost delu spomeniških komisij, opozorili ljudske odbore, da vnesejo v svoje vsakoletne proračune potrebne zneske za preureditev partizanskih grobišč in prenos borcev in žrtve fašističnega terorja, ki leže po težko dostopnih grapah in zapuščenih gozdovih in skupna grobišča itd.

-jak

Tržna inšpekcija na sledi PRIMANJKLJAJI V TRGOVINAH

V članku »Tržna inšpekcija na sledi«, v stavku, ki govori o primanjkljaju v trgovinah, se pravilno glasi pri KZ Globoko: primanjkljaj ni bil 121.895 din, temveč le 49.707 din.

OBČINSKO PRAZNOVANJE NA SENOVEM

Preteklost in sedanjost

ZALOG

Po vojni je vas Zalog dobila vodovod. Pri gradnji je sodelovalo vse prebivalstvo s prostovoljnimi delom in vošnjaki, okraj Rriško pa je prispeval sredstva za material. Prav tako je pomagal CHZ iz Ljubljane z načrti in cevmi. S tem vodovodom je rešeno eno izmed glavnih vprašanj v Zalogu.

Obnova napreduje počasi. Kraji so oddaljeni od prometnih zvez in dovoz je težaven. V zadnjem času je komisija za obnovu začela z intenzivnejšim delom pri obnovi in je dodelila 300.000 din posojila, brisala pa okrog 150.000 din starih dolgov pri obnovi požganih hiš.

Organizacija SZDL ima v svojih vrstah v naših treh vasi nad 75 odst. volivcev, število članstva pa se narašča. V kraju se močno občutilo takse na o-zove.

BREŠTANICA

Ureditve ceste skozi Breštanico še vedno ni rešena, dasi je zelo pereče vprašanje. Ne samo obliki prahu poleti in z blatom obilne hise, ki kvarijo izgled naselja, so velika nadloga — gre tu predvsem za zdravje prebivalcev, ki jim prah v poletnih nočeh kljub zaprtim oknom pride do živega. Cesta nikakor ni več primerna za sedanjo obremenitev. Za dolgo mislimo na tlakovanje, vendar se sama občina Senovo tega dela ne more lotiti. Za tlakovanje ceste bo treba zainteresirati pristojne čimtelje na okraju. Pa tudi domača podjetja, predvsem Elektra, naj bi sodelovala s finančnimi sredstvi v okviru možnosti.

Z razširitvijo vodovodnega omrežja na Sotno, Kantalon in za Savo bo urednena dolgaletna želja prebivalcev teh delov trga. Kaže, da bo občinski LO Senovo imel razumevanje in da bo finančno podpril pobudo volivcev.

DOLENJI LESKOVEC

Dela na novi cesti proti Dolenjem Leskovcu se ob finančni pomoči občine in s prostovoljnimi delom prebivalstva vsako leto bolj približujejo koncu. Dolenji Leskovec bo s tem dobil dobro prevozno pot, ki je do sedaj ni imel. Pri KFD bi bilo dobro vprašati, kako je z otviritvijo pešpoti preko njihovega posestva, ki je bila pred leti zaprta. Može bi se danes priključiti dovoljevale ponovno odprte te poti.

VELIKI KAMEN

Za okolico središča vasi je najvažnejši problem, da dobimo dobro pitno vodo. Dosedanji vodnjak ni ustrezal več zdravstvenim predpisom. Prišli smo s popravili občinskih cest, katere bomo delno s pomočjo, ki jo je dal občinski LO, in našim prostovoljnimi delom popravili. Mislimo bi treba tudi na regulacijo potoka Breštanica vasi na enem delu, da voga ne bo poplavljal niti in travnikov. Tudi za to smo pripravili veliko prispevati s prostovoljnimi delom. — V kraju imamo tudi sejmice, na katerem se včasih sklenejo kar dobre kupčije. Vabimo kmete, da pripeljejo svojo živino na te sejmice. — Dnevno imamo dvakrat avtobusno zvezo Breštanica—Senovo—Kozje, kulturno delovanje pa je še bolj slabo, ker nimamo primerne prostora. Prostovoljno gasilsko društvo se kar dobro deluje, potrebuje pa prostore za shranbo gasilskega oroja.

MRCNA SELA

Naše vasi v hribovitih terenu naše občine. Kaže vso, ki jo je okupator med vojno po večini požgal, do sedaj še nismo povsem obnovili. Precej je še ljudi, ki nimajo stanovanjskih prostorov, drugi pa gospodarskih poslopj. Želili bi, da bi bila naša vasi v zgodnjem času obnovljena. Delno s sredstvi, ki jih bomo dobili, in s prostovoljnimi delom bomo popravili naše občinske ceste. — Električne razsvetljave tudi še nimamo, vendar si je želimo. Zaradi slabih letin v preteklih letih tudi sami nismo zmogli sredstev za napeljavo.

VELIKI DOL

Glavna naša skrb je sedaj ureditev občinskih cest, katere popravljamo. Veliko smo že napravili s prostovoljnimi delom in bomo z deli še nadaljevali. V Leskovcu bi radi napeljali pitno vodo, kjer sedaj ni vodnjakov in moramo vodo voziti daleč iz doline. — Da bomo dosegli večji sadni donos, bo potrebno, da nekateri, ki še niso očistili dreveja, to store še pred pomladjo in ga poškrope.

KOPRIVNICA

V Koprivnici, kjer imamo osnovno šolo, pošto in trgovino, smo v tem pogledu zadovoljni. Nujno bi pa potrebovali prostore za prosvetno delovanje. Hvale vredna je zamisel občinskega LO, da bi zgradili take prostore, kjer bi namestili tudi zdravstveno ambulanto za preglede bolnikov, ki morajo sedaj hoditi več kilometrov daleč. Sodiimo da je stališče Pošte v Ljubljani nepravilno, ker bi tudi ta morala prispevati, da bi se pošta lahko naselila v novo predvideni zgradbi. Prebivalci okolških vasi so se že obvezali, da bogo prostovoljno prispevali 76 ku-bičnih metrov lesa. Tudi s prostovoljnimi delom smo pripravili veliko pomagati. — Dela na cesti proti Prevolom so izvršena.

KOSTANJEK

Krajevni odbor in vaški odbor SZDL skupno rešujeta probleme našega naselja. Precej smo oddaljeni od prometnih in dobrih cestnih zvez. Če bomo nadaljevali z deli od Anž pri Velikem Dolu in bo ta cesta sposobna za promet, se bo tudi naš kraj precej približal drugim kra-jem. Za sedaj nam je občinski LO dodelil še kar primerna sredstva za popravilo cesti, ki so pri nas zelo slabe. Vsi vaščani vneto sodelujejo pri prostovoljnih delih.

PRESLADOL

Naš kraj je precej oddaljen od prometnih zvez, šol in drugih ustanov. Krajevni odbor si prizadeva, da bi vsaj v glavnem popravil cesto Rožno—Presladol. Sedaj sodelujemo pri gradnji novega betonskega mostu, ki ga gradimo na kraju, kjer je povenen uničila lesen most. V gornjem delu našega naselja in na meji med naseljem Brezje bi radi zgradili vodnjak z napajališčem in pralnim koritom.

BREZJE

V Brezju bomo pričeli z nadaljevanjem popravil ceste in bomo ta dela skomčali pred pomladjo. V zaseku vrhe še vedno nimamo pitne vode. Vemo, da bi bilo za napeljavo vode treba zelo veliko sredstev, kar trenutno ni mogoče.

Dogodki, ki so globoko odjeknili...

V SVOJEM ZGODOVINSKEM POHODU NA ŠTAJERSKO JE JUNASKA XIV. DIVIZIJA POLEG OSTALIH USPELJIH AKCIJ IZVRŠILA TUDI NAPAD NA SOVRAŽNIKA, KI SE JE VGNEZDIL V SENOVSKEM RUDNIKU.

PRI TEM NAPADU SO BILE UNIČENE VAŽNE RUDNIŠKE NAPRAVE. DELO JE ZASTALO IN PROIZVODNJA PREMOGA, S KATERO SE JE OKORIŠČAL SOVRAŽNIK, JE POVSEM PADLA.

TODA DOSEŽEN JE BIL TUDI VELIK POLITIČNO-MORALNI USPEH, VSE VEČ DELOVNIH LJUDI IN KMETOV JE ODŠLO V PARTIZANE. SEDAJ ŽE POVSEM REGULARNO NARODNO-OSVOBODILNO VOJSKO.

EDEN IZMED AKTIVNIH UDELEŽENCEV POHODA XIV. UBARNE DIVIZIJE V TISTI DNEH, TOV. VEČKO ALOJZ-BORIS, VE O TEM MARIŠKAI ZANIMIVEGA POVEDATI.

Tiste dni sem prejel zaupno nalogo. Vedel sem, da bo treba vso stvar izvršiti v največji tajnosti in da bom imel tudi nepredvidene težave, toda zavest, da me čaka tako častna naloga, me je navdajala še z večjim pogumom in upanjem, da bo šlo vse tako, kot treba.

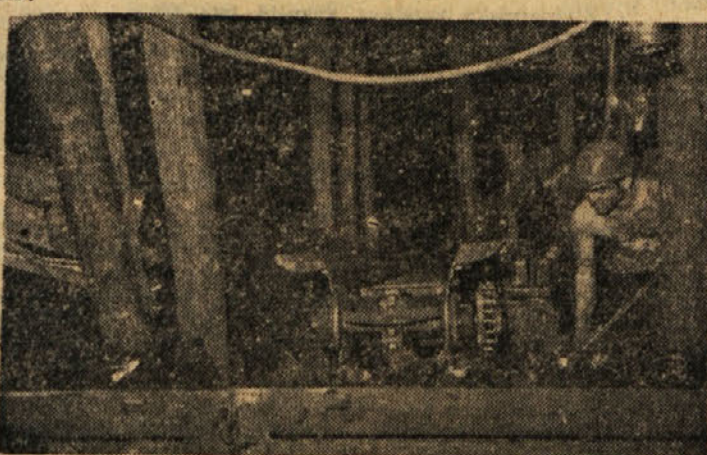

Borci XIV. divizije so uničili tudi skladišče materialne uprave

Onstran Sotle, na področju Vel. Hrvatske in Pregrade, so že bili sprednji deli XIV. divizije, ki se je pripravljala na forsiranje Sotle in pohod na Štajersko. V štabu sem poročal o pripravah za forsiranje reke in prejel dodatna navodila. Mene pa je čakalo še najtežje: pripraviti je bilo treba ljudi in material za prehod divizije, vse to pa je bilo treba izvesti tako, da ne bi nihče niti pomislil, za kaj gre, kajti ena sama neprevidna besedica bi lahko odkrila sovražniku zasnovan načrt. V vaseh Skrnik, Zagorska sela in Zaplavič so ljudje pripravili vse potrebno, navozili hlode — predsednik ljudskega odbora Sladovič pa mi je oskrbel dve desetini močnih ljudi, večših v izgradnji mostu.

Med Katarino in Plavičem je bila reka Sotla precej mirnejša v svojem toku, sam prihod k reki pa je bil obdan z gostim grmčevjem, tako da ga sovražnik s štajerske strani ni mogel niti opaziti. Ta kraj sem izbral kot najprimernejši za gradnjo mostu.

Za ljudi, ki so bili določeni, da grade most, dolgo nismo našli primerne sredstva, da se jih prevede na drugo stran vode. Vendar sem neke iztaknil od kolito ostalo zapuščeno svinjsko korito — in naš čolnček je bil tu. Most bo do določenega časa zgotovljen in 6. februarja sem o tem že poročal štabu divizije, ki je takrat bival v Vel. Hrvatski.

V jamah uvaajo mehanizacijo

Da bi sovražnikom še bolj podkurili, smo preko naših zvez poslali ustašem na ušesa novico o množičnem pohodu partizanov, ki bodo pri Mački vasi prekorčili Sotlo. Ta vest je bliskovito odšla po celem področju, ki so ga držali Nemci in ustaši. Le-ti so močno zastražili vse prehode in mostove, na našem sektorju pa je bilo mirno kot po navadi.

Ob osmih zjutraj je bil določen čas za prehod divizije. Morali smo pohiteti z delom. Sladovič me je že čakal z ljudmi, katerim sem šele tedaj zaupal, kaj bodo delali. Seveda so bili nepopisno navdušeni nad tem, da lahko pomagajo našim borcem. Most je bil tako naglo končan, da kaj takšnega nisem videl ne prej ne pozneje. Medtem pa se je glavnina divizije že

približevala področju za forsiranje reke.

Pri Bursičevi gostilni sem nalezal na štab.

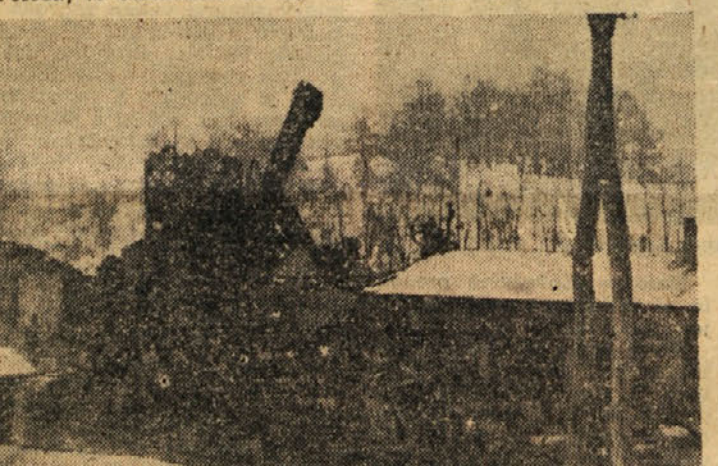
Kako je z mostom? — je bilo prvo vprašanje komandanta, ki me je že od daleč zagledal.

Most je zgotovljen! — sem raportiral strumno in vojaško, ter v neizrekljivem veselju, da sem nalogo natanko izpolnil.

Nato smo v največji tišini prekorčili most. Na čelu so šli Serčerjevci, previdno so mi sledili, za njimi pa je bila v pohodu cela divizija.

Srečno je prešel na štajersko stran zadnji partizanski borec. Nato se je nadaljeval naš pohod skozi Sedlarjevo, najprej po cesti, nato preko Klake. Medtem je bataljon Tomšičeve brigade na Bučah pripravil presenečenje tamkajšnjim Nemcem, ki so prvi okusili, da z našimi borci ne bo šlo gladko.

Še tisto noč je divizija nadaljevala svojo pot. Serčerjeva brigada se je zaustavila šele na Zusmu, toda tu se je že pričela borba z Nemci, ki so pričeli napadati. Naš pohod smo nadaljevali proti Planinski vasi pri Prevorju, vendar tudi tu ni bilo počitka. Pritisk sovražnika je bil vse hujši. Bili smo domala obkoljeni, brez zveze s štabi. Položaj je oteževalo še to, da

Uničeni deli separacije rudnika Senovo

smo imeli tudi nekaj ranjenih, ki so nam bili v breme, borci pa so bili tudi že močno izčrpani. V tem položaju pa je padla odločitev, da se preko Podvin prebijemo k Bohorju, tako da sta dva bataljona odšla v pobočnice, ostali, posebno pa ranjeni, so se pomikali s tretjim bataljonom. Na ta način smo prisilili Nemce, da so se umikali proti Planini, z boka pa so nanje pritiskali Tomšičevci. Borci so v utrujenosti kar stoje dre-mali, ko smo nekako ob zori prispeli na področje Slatine in Vetrnika.

Po tem napadu, ki je bil važen za senovski živelj in ves predel, saj je prepričal ljudi v moč in sposobnost narodnoosvobodilne vojske pa je sledil topel, miren dan. Vendar se je že naslednjo noč vreme naglo spremenilo. Zapadel je visok sneg,

Še 700 članov Socialist čne z eze

V nedeljo bo tudi občinski odbor SZDL na Senovem polagal obračun svojega dela. Delegati 17. osnovnih organizacij bodo razpravljali o svojem dosedanjem delu in si začrtali delo za bodoče.

V tem času pa so in še bodo občni zbori organizacij SZDL. Poglejmo na kratko, kako in kaj so posamezne organizacije delovale. Iz poročil je bilo videti, da so sicer organizacije zadovoljivo reševale mnoge probleme, da pa se niso dovolj angažirale v politični vzgoji svojega članstva. To velja zlasti za vsake organizacije. Premalo predavanj in premalo sestankov, na katerih bi obravnavali tekoče zadeve doma in po svetu. Zategadelj niti ni čudno, če volivci na letošnjih občnih zbori tako radi in z zanimanjem sle-

Danes je za hip obstal delovni človek senovske občine v svojem nenehnem snovanju in oblekel praznjo obleko. Kajti danes je to zaključek večdnega praznovanja, praznovanja v takem smislu, ki je delovnemu človeku prinašal nekaj lepih, vrednih večernih uric; ko je bolj potanko spoznaval vse tisto pisano in prepletajoče se ljudsko ustvarjanje. Gledal je večer za večerom razne odrske prireditve, spoznaval nemajhno prizadevnost aktivnih Svobodarjev in drugih društvenih delavcev, ki se zavedajo, da ima njihovo poslanstvo daljnosežen pomen za izobraževanje in razvedrilo občanov.

In kot v potrdilo tega prizadevnega snovanja se bodo vsi občani razveselili ob novici, da je njihova borbena organizacija ZB prejela visoko priznanje OO ZB NOV našega okraja. Prvo mesto zgovorno kaže, da se nekdanji borci živo zavedajo svojih nalog v miru in skušajo s svojo sedanjo dejavnostjo dokazovati svojo prizadevnost za lepši jutrišnji dan.

KALIŠOVEC

Kakšne posebne dejavnosti pri javnih delih in gradnjah preteklo leto pri nas ni bilo. Želimo si izboljšati stanovanjska in gospodarska poslopja, zaradi previsokih cen pa nam doslej ni uspelo, da bi kaj več napravili. Sadna in vinska letina je bila zelo slaba, drugih dohodkov pa nimamo. Zavedamo se pa, da bomo morali posvetiti našemu sadnemu drejvu več truda in ga očistiti in poskropiti. — Do pomladi nameravamo izvršiti popravila na cesti Brezje—Kališovec.

DOBOVA

Od nas se zelo malo sliši, vendar smo ponosni, da so ravno v Dobrovi—Lošcah, Plešivcu in drugod med narodnoosvobodilno vojno bile postojanke naših borcev. Največja naša želja je, da uresničimo zamisel, da se v Dobrovi postavi šolsko poslopje. Otroci morajo hoditi v šole, ki so oddaljene več kot dve uri. Zato je tudi neprisposoben v našem kraju največja. Upamo, da bodo pristojni čimtelji to upoštevali v letošnjem letu. Tudi okoliški zaseki so se obvezali, da bodo prostovoljno dali stavbni les, apno, pesek in drugo. Pomagali bodo tudi s prostovoljnimi delom. — Poti smo pretekle leto precej popravljali. Z deli bomo nadaljevali tudi letos.

ARMESKO

Iz Armeškega nimamo kaj posebnega poročati. Sedaj, ko smo prišli pod občino Senovo, je LO dodelil nekaj sredstev za poti v našem kraju. Če tudi so in sredstva bolj pijača, potreba pa velike, bomo skušali s prostovoljnimi delom opraviti kar največ moreče. V nekaterih krajih bo treba zgraditi vodnjake in napajališča, ki jih sedaj pogrešamo. — Del našega naselja je še vedno brez električne razsvetljave. Želimo, da bi se izvršila elektrifikacija vseh naših hiš.

RAZTEH

Popravila poti, elektrifikacija in pomikanje sredstev za vsa ta dela so naše največje skrbi. S popravili poti smo pričeli in precej napravili s prostovoljnimi delom. Z deli nadaljujemo. Krajevni odbor je imel že nekaj sej in so sedaj določene poti, ki naj se popravijo do pomladi. — Kakor v sosednjih vaseh, tudi pri nas še nimamo električne razsvetljave. Ko bomo to dobili, bo naša glavna želja izpolnjena.

LOKVE

Naša vasi leži ob republiški cesti Breštanica—Kozje. Opravljamo kmetijska dela, vendar zaradi slabih letin nimamo pravega uspeha. Nekateri si pomagajo s tem, da grejo na delo v tujino, vsi pa tega seveda ne zmorejo. Zaradi električne napeljave bi bili bolj glasni, če bi še nimamo. Vendar smo tega precej sami krivi, ali vsaj nekateri. Pred leti nam je OLO ponudil posojilo za napeljavo, a takrat ugodne ponudbe nismo sprejeli, kar nam je sedaj žal. Upamo, da se bo v dozdnelem času le našel kredit za elektrifikacijo naše vasi — mi pa bomo za eno izkušnjo bogatejši.

DOVSKO

Na naši cesti srečaš vsake pol ure rudniški avto, ki prevaža premog iz Srebotnega v Senovo. Teža tega vozila in avtomobilov, ki prevažajo les z Bohorja, obremenjuje našo slabo gradeno cesto in še posebno zasili most pri Sinkovlju, ki je bil zgrajen po zadnji katastrofalni povodnji. Občinski ljudski odbor bo moral čimprej začeti na tem mestu z gradnjo novega betonskega mostu, da ne bi spričo obsemenjenosti mostu prišlo do nesreče, ki je neizogibna.

Prav tako bo treba pomagati osamljenemu zaseku Čerčije za napravu poti na vrh grička.

SEDEM

Pred dvema letoma smo s pomočjo Hlapiškega zavoda iz Ljubljane, RK Senovje, občinskega LO in SZDL Senovo zgradili vaški vodnjak z napajališčem in periščem. Pri napravi vodnjaka smo vsi vaščani delali prostovoljno skupno in enotno. Ta studenec je ponos naše vasiške skupnosti. Nujno potreben je podoben studenec na zahodnem delu naše vasi.

Prav tako važno je vprašanje prestavitve dveh klanec na cesti Dovsko—Sedem, in sicer klanec pri Jelenku in rod Grlicem. O tem smo že razpravljali na vaških sestankih. Pričakujemo, da bo naša oblast te želje in potrebe finančno podprla, mi pa obljubljamo, da bomo pomagali s prostovoljnimi delom in prevozi, kakor smo to že pokazali pri vseh do sedaj izvršenih akcijah. R. J.

ranja in ostale akcije, ki naj bi onemogočile preseljevanje našega ljudstva. Takrat smo prešli tudi natančnejša navodila glede zbiranja orožja in materiala za naše partizanske enote. Pomenili smo se nadalje o tem, kje bi se (Nadaljevanje na 4. strani)

Razgovor s predsednikom

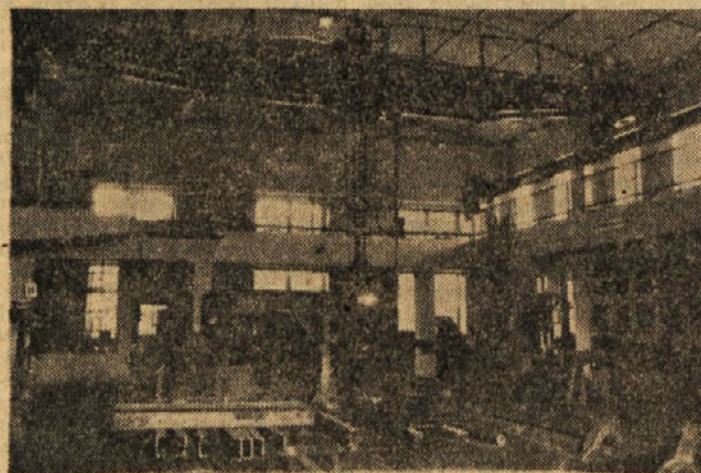
PRED OBČINSKIM PRAZNIKOM NA SENOVEM JE NAŠ DOPISNIK OBISKAL PREDSEDNIKA SENOVSKO OBČINE TOV. KARLA ŠTERBANA Z ŽELJO, DA BI OB TEJ PRILOŽNOSTI POVEDAL NEKAJ SVOJIH MISLI. SPOMINOV IN PERSPEKTIV O BODOČEM DELU, KI STOJI PRED ORGANI LJUDSKE OBLASTI NA SENOVEM. PREDSEDNIK JE TEJ ŽELJI RAD USTREGEL.

Na predsednikovi mizi je ležal šop papirjev — razni predlogi, osnutki in prošnje. Izpod očal je pogledal s svojim značilnim, dobrodušnim pogledom; niti najmanj ni bil nejevoljen, da sem ga motil pri delu. Ko je zvedel, za kaj gre, je odločil očala in se nasmehnil. To pa je pomenilo: kar začnimo!

Tovariš predsednik! Kot prvoborec in aktivni organizator narodnoosvobodilnega gibanja v našem kraju bi želel, da za naše bralce podate nekoliko spominov na tiste dni. Zlasti nas zanimajo tisti prvi dnevi, ko se je pričela priprava na oboroženo vstajo.

Rad bi na kratko osvetlil vse te dogodke v začetku leta 1941 — je pričel pripovedovati tovariš predsednik — seveda pa je tega toliko, da bi se predolgo zamudila. Skušal bom obuditi le nekaj najvažnejših dogodkov. Predvsem bi hotel poudariti to, da je odpor proti sovražniku takoj po okupaciji začel naglo rasti in se krepi tudi v tem našem predelu. Prva partijska konferenca za Posavsko okrožje, ki je bila v Penku, med Breštanico in Rožnim, je že nekaj tednov po okupaciji udarila čvrste temelje za bodoče delo komunistov in borcev za svobodo. Član CK, tovariš Slander, je takrat pred člane Partije in aktiviste postavil jasne naloge, ki so narekovale začetek oborožene vstaje slovenskega ljudstva v tem delu Posavja.

Takrat smo tudi sprejeli sklep o ustanavljanju trojk in zbiranju orožja, ki je ostalo po kapitulaciji stare vojske. Senovski aktivisti in partiji smo se prvič zbrali na Porebri že nekaj dni po tej konferenci. Takrat smo tudi sprejeli za naše področje določene sklepe in naloge, predvsem v zvezi z delom bojnih

Nova mehanična delavnica rudnika Senovo

Preteklost in sedanjost

Razgovor s predsednikom

(Nadaljevanje s 3. strani)

lahko nemoteno zbirali, kateri kmečki ljudje so nam naklonjeni in kje bomo imeli zanesljivo zavetje. Mnogo so tedaj prispevale k širjenju narodnoosvobodilnega gibanja in k odporu proti sovražniku bojne trojke. Močna opora osvobodilnemu gibanju so bile že tiste čase nekateri kmečke domačije, kakor na primer v Raztezu pri Primožičevem Franciju, v Lokvah pri Bračunu in drugod.

Ob koncu novembra smo se še enkrat sešli pri Sinkoviču. Tudi tokrat je prišel tovariš Kveder. Na tem sestanku smo nekatere naloge še bolj precizirali in dopolnili.

Sredi februarja 1942. leta je bil važen sestanek pri Bizjaku-Džemu na Senovem. Tu je bila javka že od leta 1941. Bizjak je vozil rudniško lokomotivo od železniške postaje do Senovega in tako vzdrževal eno izmed najboljših zvez. S postaje je namreč lahko prepeljal marsikaj, kar bi sicer silno težko ušlo sovražnikovim očem. Zgodilo se je celo, da so sami nemški policisti, ki so včasih spremljali lokomotivo, pomagali nalagati ali razlagati ilegalni material. Pri Bizjaku je bil bunker, kjer se je ves ta material shranjeval in potem razpečeval dalje.

Omenjenega sestanka se nas je udeležilo precej tovarišev. Nekaj jih je potem izgubilo življenje, drugi pa še danes žive. Poleg naju z Jeričem so bili tu še Bizjak, Breznik in Razborek. Iz CK sta se sestanka udeležila Tončka Čečeva in Sergej Kraigher. Tiste dni je zapadel visok sneg. Gazili smo zadaj za blavo »uradniško kolonijo« mimo Benedejčiča, tako da je bil naš prihod čim manj sumljiv. Zima je precej pritiskala in prijetno je bilo v posebni sobi pri Bizjakovih. Tovariš Sergej nas je takrat seznanil s delom pri organiziranju in širjenju gibanja, še preden je prispela II. skupina odredov. Polskati je bilo treba postene in zanesljive ljudi, kamor se naši borci lahko brez skrbi zatečejo in preko katerih bomo lahko organizirali pošiljanje hrane, oblek in ostalih potrebnih reči. Število naših aktivistov se je tedaj že precej pomnožilo. Imeli smo že varno zavetje pri Budni na Plešivcu in drugod. Na tem sestanku smo natančneje opredelili delo trojk, katerih dejavnost se je močno povečala.

Med važne sestanke sodita tudi tisti iznad Baševе domačije in 26. marca 1942 pri Ajdovniku. Takrat sem se sešel s tovarišem Sergejem zaradi nujno potrebne tiskarskega materiala, ki mi ga je oskrbel vodja konsumna na Senovem. Dalje smo tedaj prešli natančneje navodila za delo v zvezi z Rdečo pomočjo.

Vsi ti sestanki so še bolj okrepili naše delo na terenu. Sicer naša vas je postala oporišče osvobodilnega gibanja. Organiziranje Osvobodilne fronte in celotnega delovanja je iz pešice nekdanjih komunistov prehajalo že na ostale aktiviste in zanesljive ljudi, ki so se pogumno in zvesto lotili nalog: zbiranja hrane, orožja, obleke in širjenja propagandnega gradiva. Tudi najširše množice senovsko-brestaniškega prebivalstva so pričele z naraščajočimi simpatijami spremljati vse močnejši odpor in uspehe partizanov.

Rad se spominjam tistih ča-

sov, ko smo v stalni nevarnosti želi za tiste čase res zavidne uspehe, ki so nam vlivali še večje upanje v jutrišnjo zmagoto.

Tovariš predsednik, v teh po-vojnih letih, se je pri nas marsikaj zgradilo, izboljšalo in obnovilo. Zlasti lepi uspehi so doseženi v stanovanjski izgradnji, v gospodarstvu, pa tudi v kmetijstvu na področju naše občine. Zanimalo bi pa mnoge, kakšni so bodoči načrti in kakšni problemi tarejo naše občinske ljudi?

Takoj moram pripomniti, da bo letošnji družbeni plan občine še posebno skrbno obdelan. Na njem dela sedaj več komisij, ki bodo pripravile potrebne predloge.

Predvsem imamo v bližnjem načrtu razširitev drobne obrti, zlasti ključavničarske in mehaniške. Potreba je tudi za razvojem »konfekcije«, ki bi lahko zaposlila večje število ženske delovne sile. V prostorih brestaniške elektrarne bi se našli prostori za ureditev večje mizar-ke delavnice.

Občutno pomanjkanje stanovanj nas sili, da pričnemo z gradnjo še enega stanovanjskega poslopja, ki bi ga gradila občina, dalje je predvidena gradnja večstanovanjske hiše na rudniku in pomoč zasebnim graditeljem, ki imajo svoje hiše že v zaključni fazi gradnje. Na Senovem pa je občutna potreba tudi po kulturnem domu, kjer bi istočasno uredili primerni go-

skupaj pozapri. Bilo nas je okrog petnajst fantov — domačinov. Nekaj časa so nas vlačili po zaporih, nato pa so nas internirali v Italijo, v koncentracijskem taborišču, nekje severno od Rima. — Tu pa se je pričelo pravo trpljenje. V taborišču nas je bilo okrog 15.000, večinoma Slovenci. Življenje v taborišču je bilo neznosno. Hrane skoro ni vredno omenjati. Sam ne vem, kako smo mogli vzdržati ob tistih 7 dkg kruha in ob topli čorbi, v kateri je plavalo nekaj zrnov riža. Ljudje so umirali od griže in drugih bolezni, ki so začele razsajati, poleg tega pa so nas napadale še uši, stenice in razne druge nadloge.

Stirinajest mesecev sem že bil v tem peklu. Na meni je ni bilo več prave obleke, temveč so bile to že cunjice, od lakote pa sem komaj živel. Delati tako nismo več mogli od slabosti. V tistih dneh smo se odločili za pobeg.

Pravzaprav je bil organizator tega pobeга neki tovariš po imenu Spat. Nekaj je bil čestni nadzornik, Ljubljčan. Zbralo se nas je okrog sto internirancev, in nekoč, namesto da odrinemo v koloni k menaži, smo zavili k taboriščni ograji, pretrgali žice in se razbežali...

Se danes se mi zdi, da je bil to velik podvig. Četudi je brez žrtve uspel. Italijani, ki so stražili, so bili tako iznenadeni, da niso mogli drugega, kakor da so pred tolikšno množico beguncev samo zbežali.

Takole so pomagali delavci kmetom pri obnovi

stinski prostor, dalje je v občini potreba po Zdravstvenem domu, nimamo otroškega vrta in še marsikaj.

Tudi vprašanje zaposlitve delovne sile, ki je trenutno na razpolago v občini, bomo skušali v bodoče rešiti po naših močeh. S pričetkom spomladanskih del pri komunalni upravi, pri gradnji vodovoda itd. bomo zaposlili precej delovne sile. Z ustanovitvijo konfekcijske delavnice bi dobilo več ženske mladine svojo zaposlitev, imamo pa tudi dober kader šivilj, ki bi lahko tu delala. S tem bi zatrli tudi šušmarstvo. S pričetkom stanovanjske graditve pa bi lahko zaposlili tudi več mladih, ki je nekvalificirana ali pa polkvalificirana. S tem bi občutno zmanjšali število tistih, ki so trenutno v domačem kraju brez dela.

To in še drugo so najvažnejša vprašanja, seveda pa bo za rešitev vsega tega potrebna pomoč nas vseh, posebno volivcev kmetov, delavcev in ostalih delovnih ljudi.

Upamo, da bomo naše najbližje načrte za to leto izpolnili v zadovoljstvo vseh občanov, od katerih pa pričakujemo tudi svo

Malo je Kovačević prenehal in si prižgal cigareto, nato pa je nadaljeval.

»Pred nami je vstajala nova trnova pot. Najprej smo se zatekli v Apenine. Lačni, žejni, na pol goli in bosi smo se skrivali v gorovju in se borili za vsakdanji obstanek, zgolj za živ. Dolgo, dolgo je trajalo takšno življenje. Večkrat smo skrivaj prihajali k osamljenim vsem, kjer so nam dobri ljudje dajali hrane, vendar v tolikem številu nismo več mogli ostati skupaj. Spat, naš vodja, je nekoč dejal: »Fantje, razkropimo se v dvojke, vsak naj si izbere tovariša, s katerim se bo laže skrival pred Italijani — fašisti in Nemci!« Ti so nam bili že na sledi. Tako v dvojke, troje pa bo mnogo laže se prebijati k zavetnikom. Takrat je zavezniška vojska v Italijo zelo počasi napredovala. Dva kilometra naprej, enega nazaj. Vendar nisem obupal. Spotoma smo neke naleteli na Crnogorce, ki so se zbirali v gozdovih, podobno kot mi.

Končno sva s tovarišem, ki se mi je pridružil, le dobila zvezo z Angliji. Toda trajalo je še dolgo, preden so nas prepeljali v Bari, kjer so se zbirali ostali Jugoslovani za vrnitev v domovino in vključitev v narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije. V jeseni 1943. leta sem že vstopil v sestav XXVI. dalmatinske divizije.

Na Visu, kamor smo se pripeljali z našo vojno ladjo, je bil že takrat Vrhovni štab, na čelu s tovarišem Titom. Moj tovariš Setrajčić, s katerim sva skupaj bežala, je tu naletel na svojega rodnega brata, tedaj že višjega oficirja NOV. Nikoli ne bom pozabil na veselje ob tem svidenju. Lepo pa so nas sprejeli tudi ostali tovariši. Naša di-

vizija je bila določena, da prične akcije ob dalmatinski obali. Izkrkali smo se v malem zalivu blizu Splita in nato nadaljevali pohod za osvoboditev Dalmacije.

Nato so sledile borbe. Osvobodili smo Split, Knin. Iz važnih oporišč ob dalmatinski obali smo za vedno pregnali okupatorja in njegove služabnike. Teh bojov se vedno rad spominjam. Leta 1944 in začetek 1945 sta nam prinesla mnoge zmage — našo zmagovito pot pa smo nadaljevali s pohodom na Trst in Istro. Tu se je končal slavni pohod naše divizije, pa tudi moja vojaška kariera, kajti odločil sem se, da pojdem nazaj med rudarje.

Tudi doma so nas že močno potrebovali, posebno rudarje. Treba je bilo obnoviti vse porušeno, naša industrija pa je potrebovala tisoče in tisoče ton črnega zlata.

Vrnil sem se na Senovo, kajti v Krmelju rudnik tedaj še ni obratoval. Mnogo vode je preteklo že od tedaj, človek se počasi postara — in kar je še huje: občuti posledice prejšnjih težkih dni... Nisem več zdrav. Tako je končal Kovačevićev Jože, »toda rad bi pomagal tema dvema,« pri čemer je z očmi pokazal na oba otroke.

Po vojni se je oženil z vdovo po padlem partizanskem borcu. Poleg dvoje pridnih otrok je priženil tudi dvojce, še tedaj majhnih otrok, ki sta ostala brez očeta. Toda če danes vprašate Ludovika ali Marico, kak-

Pogled na Brestanico

šen je kaj ata, ga ne moreta prehoviti. Saj res vzorno skrbi za oba. Z materjo se trudita, da jima za bodočnost preskrbita boljši kos kruha, kakor sta ga imela sama. Ludovik bi želel postati tehnik, Marica pa si močno želi, da bi šla v ekonomsko šolo. Oče je obljubil, da bo za otroke še marsikaj prispeval, le če bosta marljiva.

S prijetnimi občutki sva s tovarišem spet zapuščala ta skromen rudarski dom. »Mnogo je dal skozi tale Kovačević,« mi je rekel tovariš, »toda kar je najlepše, je njegova današnja skrb za otroke...«

Takšnih, kot je Kovačević, je še precej, nekaj dobrih borcev in danes poštenih delovnih ljudi. Prijetno je vsem tem ljudem, če se jih tu in tam kdo spomni. Ili obišče in z njimi pokramlja.

Naj bi bila to naša dolžnost tudi v bodoče.

nizirati aktivt tudi pri Antonu in v Koprivnici, kjer tudi delujeta kmetijsko-gospodarski šoli. Vse tri šole obiskuje 80 mladincev in mladink. Zadruga je s pomočjo OZZ zgradila tople grede za praktične vaje mladim zadrudnikom. Naša kmečka mladina ne sme zaostajati za družbenim razvojem, ki zahteva splošno izobraženega in strokovno sposobnega kmetovalca.

Zveza zadrudnic je bila lanske leto najbolj aktivna. Steje 68 članic, kar pa je v primerjavi s številom kmečkih gospodarstev 1230 in številom zadrug 431 le prenikzo. Dvig števila članstva je tudi važna naloga upravnega odbora. — Zveza zadrudnic je uspešno izvedla tečaje za konserviranje sadja in zelenjave, ki so bili v Anžah, Dovškem, Malem Kamnu in na Senovem. Te tečaje je obiskovalo 52 članic. — S pripravo »Bau-manov zvon« so zadrudnice pripravile 597 l sadnega soka za mlečno kuhinjo na Senovem in Brestanici. — Tečaj za pripravo ozimnic je bil v Stofovniku in ga je obiskovalo 20 zadrudnic. V decembru pa je 52 zadrudnic obiskovalo enodnevni tečaj za pripravo kolin in za konserviranje mesa.

Gospodarstvo na ekonomiji ni zadovoljivo. Personalne spremembe so negativno vplivale na proizvodnjo in celoten uspeh. Z odpuščanjem najemnih pogodb se je površina zmanjšala na 7 ha obdelovalne zemlje. V bodoče bosta glavni vje gospodarstva vrtnarstvo in živinoreja. Opuščeno mesto upravnika ekonomije je prevzel vrtnar in se sedaj pričakujejo večje uspehe kot doslej.

Največ truda in skrbi je prizadejal upravnemu odboru nasad v Anžah. Lanske leto smo tu začeli s sajenjem nizkodelbnih jablan raznih sort, skupaj 4480 dreves. Z napravljenim ograjo je nasad v izmeri 6,23 ha zavarovan pred zajci. Jablane odlično uspevajo, zlasti na vzhodnem delu plantaže. Nasad v Anžah je ponos zadrug in tudi predstavlja gospodarski napredek v občini.

Zadruga upravlja 6 trgovskih poslovalnic, 3 mesnice, 2 gostilni in 1 žago. Trgovska mreža je prestala trdo preizkušnjo pri dokupih, ker se je lotila odkupnih nalog brez primernih skladišč in vozil. Upravni odbor se je odločil za »nakup« hiše in gospodarskih poslopij v Brestanici, kjer so uredili potrebna skladišča. Kljub vsem težavam so odkupi uspeli in je zadruga odkupila preko 1000 kub. metrov hlodovine, 30.000 železnih pragov, 104.000 kg oglja, 250.000 kg taninskega lesa, preko 1000 prn drv za kurjavo, 70.000 kg jabolk, 2200 kg orehov, 70.000 jajc, 10.000 kg krompirja, 1180 lanene slame, nadalje polže, darvilna želišča itd.

Odkupni uspehi so merilo ne samo gospodarske moči zadrug, temveč tudi njene organizacijske razvitosti in povezanosti zadrug s člani. Slika našega odkupa prikazuje stopnjo trdnosti naše zadrug. Upravni odbor pa bo moral posvetiti še več pažnje nakupu boljših krav — molznic in z njimi povečanju proizvodnje mleka, da zadosti potrebam delovnega človeka, ki po mleku najbolj povprašuje. Ravno tako bo treba povečati pridelek krompirja in zelenjave.

Vaški odbor SZDL Senovo aktivno dela

Na kratko povedano: včlanjenj imamo v SZDL kar 1064 volivcev. Le-ti delajo v političnih, gospodarskih in kulturnih organizacijah in pa kajpak v organih delavskega in družbenega samoupravljanja. Vaški odbor pa si je zadal za eno izmed prvenstvenih nalog, vključiti v organizacijo ostale prebivalce.

Sestavili: Boris Kostanjšek, Jože Radej, Milan Vidic in vaščani.

Ena zadruga - ena občina

Razvoj našega zadrudništva je v jeseni leta 1955 dovedel do tega, da so se tri kmetijske zadrug in sicer v Brestanici, Dovškem in Velikem Kamnu združile v skupno veliko zadrugo s sedežem v Brestanici, ki obsega celoten teritorij senovske občine. Ena zadruga — ena občina.

Tako je zadruga s 1. januarjem lanskega leta začela s skupnim poslovanjem in delovanjem po smotnih gospodarskih načrtih v okviru splošnega gospodarskega razvoja z namenom, da se omogoči hitrejši napredek kmetijstva.

Glavna naloga 15-članskega upravnega odbora zadrug je bilo organizacijsko učvrstiti zadrugo in utrditi tudi kmetijsko pospeševalno službo, v zvezi s temi nalogami pa pravilno tudi usmerjati delo vseh poslovnih enot v zadrugi. Zadruga pa je ob tem naletela na razne orga-

noreje, zato je posvetil tej gospodarski veji mnogo pažnje. S spodarski veji mnogo pažnje.

Nad molžno kontrolo je bilo do sedaj 75 krav. Zelo zadovoljivo proizvodnjo ima 11 krav. Od teh je najboljša s 3777 litrov mleka. 41 krav pa daje 2000 do 3000 litrov.

S podporo OZZ Trb. je nakup podpora OZZ Trbovlje je nakupil pri znanstvenem inštitutu Crlno pri Domžalah 6 merjasev nemške pasme in jih pravilno razdelil med najboljše rejce. Pododboru je nadalje uspelo preprčiti zadrudnike o pomenu in koristi umetnega osemenjanja. Uspeh te akcije je 85-odstoten. Mnogo sredstev je zadruga tudi vložila v veterinarsko ambulanto, tako da je veterinarju mogoče opraviti v njej težje operacije.

Delo poljedelsko-semenskega pododbora je bilo propagandne-

Zivnoredjska razstava avgusta leta 1955

nizacijske težave. Ni bilo lahko vskladiti dela v enoten način, še več težav pa je prizadejalo neurejeno stanje iz prejšnjega leta.

Za izvajanje nalog zadrug so služili upravnemu odboru organizirani pospeševalni pododbori in sicer živinorejski, sadjarsko-vinogradniški, poljedelsko-semenski in strojni. Za delo med zadrudnicami je formirana Zveza zadrudnic. Ta organizacija povezuje kmečke žene z razgovori in praktičnimi nasveti ter delno s finančno pomočjo olajšuje težko delo kmečke gospodinjice. Aktiv mladim zadrudnikom pa zajema kmečko mladino.

Zivinorejski pododbor se do bro zaveda pomena dobre živ-

ga in preprečevalnega značaja. Naročili je 2000 kg semenskih žit, 3000 kg semenskega krompirja in prodano je bilo 80.000 kg umetnih gnojil. Po zaslugi poljedelskega pododbora je bilo poslano več vzorcev zemlje v analizo.

Sadarski pododbor je izvedel preteklo spomlad zimsko škropljenje sadnega drevja v nekatereh predelih 100-odstotno. To delo se mora letos opraviti na področju celotne zadrug. Pripravljene so škroplilne ekipe ter motorne in prevozne škroplilnice. Nakupljeno je tudi 2000 kg rumesana. Upravni odbor je pa odobril za člane zadrug pri nakupu rumesana regres 15 din pri kg. Ko bo ugodno vreme, bodo ekipe začele s škropljenjem. Zadrudniki se zavedajo, da je večina sadnega drevja že doslužila in da bo treba začeti s kompleksno obnovo sadovnjakov. Za obnovo bodo morali biti na razpolago potrebni krediti. Prav tako so na našem teritoriju potrebni obnovitve zastareli nasadi vinogradov.

Strojni odsek je s svojimi trenimi prevoznimi mlaticami že opravil mlačev žita, v zimskih mesecih pa opravlja žaganje drv s svojo cirkularno. Nujno potrebna je gradnja strojne lope za shranitev vseh zadrudnih strojev.

Aktiv mladim zadrudnikov obstaja na Gorici in okolikih vseh in je njegovo dosedanje delo dobro. Mladinci sedaj obiskujejo kmetijsko gospodarsko šolo na Gorici. Letos bo treba orga-

Obisk pri Kovačevićevih

Ko smo se pripravljali na občinski praznik naše občine, smo menili, da bi bilo prav, če bi obiskali nekaj naših rudarjev — bivših borcev za svobodo, da se pomenimo z njimi o tem in onem, zlasti pa, da obudimo spomine na minule čase. Pravzaprav nas je k temu obisku napotil lep uspeh, ki sta ga pokazala ob koncu prvega šolskega polletja oba otroka padlega partizanskega borca, za katere prav vzorno skrbi rudar Kovačević. Oba otroke obiskujeta senovsko gimnazijo, njuni vzgojitelji pa pravijo, da sta Ludovik, zlasti pa Marja, marljiva učenca.

Bil je hladen januarski dan, ko sva odšla s tovarišmi iz občinske organizacije Zveze borcev na pot. Njihova hišica, plod dela žuljavih rok in varčevanja obeh Kovačevićevih, stoji tik proge, po kateri hite dan za dnem vozički s tisoči in tisoči tonami premoga, ki jih nakoplje tudi naš tovariš Kovačević.

Ravno na plačlini dan je bilo in Jože naju je sprejel že umit in oblečen, čeprav še ni minilo več kot dobro urico, odkar je prišel iz jame.

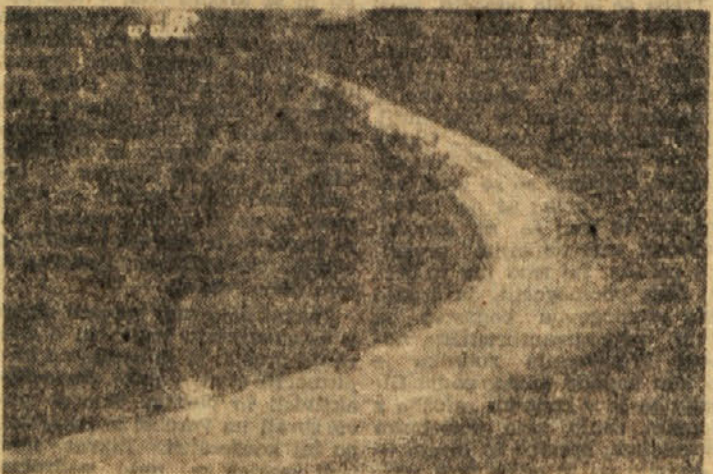
V prijetno zakurjeni in čisti kuhinji smo se kmalu zatopili v živ pogovor. Od nekd se je pojavila tudi steklenica, katere vsebina nam je še bolj razvezala jezik, in pogovor se je kmalu začel vrteti okrog tistih dni, ki so Jožetu najbolj živo v spominu.

Pravzaprav je doma s kmetov, kot večina naših rudarjev, ven-

dar je že jgoda začel rudariti. Pred vojno je bil zaposlen na rudniku v Krmelju, sam pa je doma iz Mokronoga, iz kraja, ki je v minuli vojni mnogo dal, pa tudi mnogo pretrpel.

»Vesta nerad govorim o vsem tem, vendar je tega toliko, da bi lahko tri dni skupaj pripovedoval. Se posebno mnogo spominov pa sem ohranil na tiste dni, ko smo začeli boj proti sovražniku. Z drugimi domačimi fanti sem že nekako od sredine leta 1941 pomagal partizanom. Imeli smo dokaj čvrsto medsebojno organizacijo, ki je sodelovala z narodnoosvobodilnim gibanjem. Toda Italijani so nas odkrili, duhovščina je imela dobro obveščevalno službo preko svojih deklin, ki so bodile v farovž in ji nosile na nos to in ono. Seveda so vse to brž izvedli tudi Italijani.

Nekoč v letu 1942 so nas vse

Cesta Senovo — Veliki Kamen zgrajena leta 1955

NOVICE IZ ZASAVJA

Iz Brežic in okolice

KEGLJAŠKI KLUB »RAZLAG«. — Pred nedavnim je polagal obračun svojega dela tudi Kegljjaški klub »Razlag« v Brežicah. Stevilčno klub ni močan, saj z njima v glavnem je kegljače iz okolice Brežic, kjer ima tudi svoje enostezno kegljišče, športno pa je kar dobro razgiban. V odboru so bili vsi delavci, žal pa so izgubili najboljšega člana tov. Škofa, ki je umrl.

Lansko leto je klub tekmoval z dvema kluboma iz Zagreba in garnizonom iz Cerkelj in vse tri premagal. V tekmovalstvu ob občinskem prazniku je pa zasedel tretje mesto, v prvenstvenem tekmovalstvu zasavskih klubov pa peto mesto. — Razgovorjali so se tudi o novem modernem kegljišču, ki ga gradi Dom JLA v Brežicah. Kegljjašče bo letos skonstruirano. Izvolili so komisijo, ki naj stopi v stik z Domom JLA in skupno prouči možnost spojitve oz. pripojitve novega kluba z »Razlagom«, oziroma da bi en klub imel dve kegljišči.

KZ PIŠEČE. — O tej zadrugi se je že veliko pisalo. Tamkaj marsikaj ni bilo v redu. Na zadnjem sindikalnem sestanku so ponovno obravnavali primer svojega komercialista, ki je dobil trimesečno pismeno odpoved, pri čemer pa postopek ni bil povsem pravičen. To vprašanje še razširjajo. — Na sestanku so se delavci pritoževali, da še sedaj niso dobili nobene plače za mesec december. Krivdo za to, pravijo, je iskati v tem, da so preveč in neplansko investirali, posebno v trsnico, ki jim nič ne nese. Ugotovili so, da so jim takrat strokovnjaki gledali trsnice več škodovali s svojimi sveti, kot pa koristili, ker so pač pospeševali nekaj, kar danes ne nese. Del krivde pa je iskati tudi v slabi letini in toči, ki se kaj pogosto pojavlja.

ZDRAVSTVENI DOM. — Pred nedavnim je zasedal upravni odbor Zdravstvenega doma in razpravljal o svojem delu. Delo je zelo razgibano. Začeli so s personalnimi vprašanji. Že večkrat so dali ukor uslužbencu, ker pogosto neopravičeno iz-

ostaja od dela, vendar brez uspeha. Sedaj so sklenili, da mu bodo dali zadnji opomin. Če ne bo zalegel, bodo prizadete odpustili. — V občini je pomankanje zdravnikov, saj pride na enega zdravnika Zdravstvenega doma kar 11.500 ljudi. Tako veliko ljudi ne pride na enega zdravnika menda nikjer v Sloveniji. Nujno je potreben vsaj še en zdravnik za splošno prakso in stomatolog za zobno ambulanto. Prišli pa so do zaključ-

ka, da je večji problem dobiti primerno stanovanje za zdravnika, kot pa zdravnika samega. Na področju občine sta tudi samo dva dentista, kar pa je za 26.000 ljudi odločno premalo. Ni kadra, še manj pa stanovanj.

V splošno ambulantno v Dobovo hodi zdravnik po dvakrat tedensko ordinirati, kar pa je premalo za dokaj obširni okoliš. Pišeče pa obiskuje po enkrat tedensko. To bi mogoče še zado- stovalo, če bi bila ambulanta tudi v Globokem, kjer bi že zaradi rudnika morala biti in bo treba misliti prej ko slej na njeno ustanovitev.

Ne le, da smo ustanovili dvo- razredno šolo, ki je trenutno še v neki zasebni hiši, tudi drugače se trudimo in si prizadevamo, da bi gospodarsko napredovali v širini z ostalimi kmečkimi kraji na Slovenskem.

Ker ni bilo primerne ceste do naše vasi, smo se zbrali vaščani skupaj in z delno pomočjo občine izdelali novo cesto in napravili 50 dni prostovoljnega dela. Kolikšnega pomena je za nas cesta, vedo samo tisti, ki jo pridno uporabljajo. Zgradili pa smo tudi občinski most na brestanski potoki, ki veže našo Gorico z Ravnami.

Na nedavni seji vaške organizacije SZDL smo sklenili graditi vodovod. Vode nam res hudo primanjkuje, saj smo navezani na studenec, oddaljen nad 1000 metrov. Zategadelj smo se vaščani zavezali izkopati potrebne jarke, dovoziti ves potreben material, občina pa naj bi kupila cevi ter nudila strokovne moti.

IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ
Sindikalna podružnica Elek. trane je razpisala zanimivo anketo o tem, kje želijo kdo prebiti svoj letni dopust.

Od 200 anketirancev je odgovorilo 164 članov kolektiva. 110 delavcev bi rado preživelo skupno s svojimi družinami dopust na morju, deset delavcev pa si želi v planine.

Sindikalna podružnica »Elektro-Trbovlje« bo pripravila izobraževanje svojih članov na sektorskih sestankih. To je zaradi razsežnosti in razcepljenosti delovnih mest najboljša rešitev. V načrtu imajo več predavanj. Za monterje pa pripravljajo poseben tečaj za pridobitev visoke kvalifikacije.

Predvideno povišanje tarifnih postavk bodo obrazložili na skupnem sestanku članov.

Člani sindikalne podružnice TNZ in sodišča so na zadnjem sestanku sklenili, da bodo obiskali tri večje gospodarske organizacije, pripravili skupni izlet v Kumrovec, skupinske obiske gledaliških predstav in od časa do časa prijetne družabne večere.

Za ideološko izobraževanje članov sindikata je tudi že izdelan bogat program.

GORICA

Za konec še to: v naši vasi redno obiskuje 20 mladincev kmetijsko-gospodarsko šolo. Imamo pa tudi aktiv mladih združnikov, ki vztrajno izpopolnjuje zadane naloge.

Vaščan

Mali Kamen

Ob cesti, ki drži od Senovega do Velikega Kamna, se razteza levo in desno katastrska Mali Kamen. Vas je razdeljena na tri večje skupine hiš. V naselju, ki je skoroda sestavni del industrijskega naselja Senovega, živi precej rudarjev pa tudi manjših kmetov.

Živimo precej razgibano življenje. Ustanovili smo gasilsko društvo, ki želi v prihodnjih letih sezidati gasilski dom, kajti v dosedanj baraki je večina orodja izpostavljena vsem mogočim nevarnostim.

Pa tudi mladina kaže dokajšnjo prizadevnost. Lani so mladi

VIDEM-KRŠKO je 9 v višjih razredih osnovne šole. Solški uspeh v nižjih razredih je 80-odstoten, v višjih pa 83,7 odst., če izrazimo osemletno šolo Rako, kjer je v višjih razredih le 60 odst. Najslabši uspeh v občini ima osnovna šola Veliki Podlog, kjer je izdelalo 72,4 odst. učencev. Najboljši pa so v Dolenji vasi, kjer je zavidljivo uspeh, kjer je 95,2 odst. pozitivnih učencev.

V preteklem letu sta začeli delovati na novo dve šoli, in to v Senušah in Dolenji vasi. Obe šoli sta bili zgrajeni z namenom, da se mladini skrajša pot ter s tem zagotovi redni obisk. Pri pregledu šolskega obiska pa so ugotovili, da je v tretjem in četrtem razredu osnovne šole na Senušah obisk najslabši in v primeru z vsemi drugimi razredi dobesedno porazen. V prvem polletju sta imela oba razreda le 38-odstoten obisk. V Dolenji vasi pa je obisk zelo dober.

PREDAVANJE O TELEVIZIJI
V sindikalni dvorani roto- govorne je predaval o televiziji Dušan Kraj iz Ljubljane. Čeprav ni bilo dosti poslušalcev, je predavanje v celoti uspelo. Navzoči so se seznanili o televizijski tehniki in dobili sliko, kako bo izgledala televizijska mreža v Sloveniji in Jugoslaviji. Nad izvajanjem so se vsi navdušili za televizijske sprejemnike, tako da je vsak na tistem sklenil, da si bo čim prej kupil televizor. Viskijski sprejemnik, katerega bi lahko v celoti koristili že v letošnji jeseni.

KMETIJSKA PREDAVANJA PO VASEH
Občinski odbor Socialistične zveze skrbi tudi za kmečka predavanja. Zadnje dni je vedno več kmetijskih predavanj po vaseh. Na Vidmu je bilo predavanje o vrtnarstvu, katerega se je udeležilo precej deklet in žena. Največje zanimanje za taka predavanja imajo kmetovalci iz Velikega Podloga in bližnje okolice, saj je bilo na zadnjem predavanju nad 50 ljudi. Tudi na Raki so že bila predavanja. Na žalost na prvih predavanjih ni bilo zadovoljiv obisk, kljub temu, da so bili vsi prebivalci pravočasno obveščeni.

V primeru z lanskim letom prebivalci na Velikem Trnu sploh nimajo nobenega zanimanja za tovrstna predavanja. Lani je bilo vedno polno poslušalcev, medtem ko je letos povsem drugače. Predavatelji so prišli v

transu, saj se jim celo glas spre- menil, če jih preseneti s kakšnim vprašanjem, in zdelo se mi je, kakor da so se zbudili iz spanja.

Na čisto strokovna vprašanja navadno niso znali odgovoriti, pač pa je v vsakem navilonu šab strokovnjakov, kjer lahko dobite vsako informacijo. Za centralnim pavilonom je glavni trg, ki je tako bajno urejen, da sem se takoj spomnil na pravilnice iz tisoč in ene noči. Trg obdajajo pavilioni posameznih republik in oblasti, vsak pa je zgrajen v slogu, ki je značilen za tisto republiko. Zlasti paviloni azijskih republik so s svojimi stebri, kolonadami, strehami in vodometi izredno lepi. Sredi trga sta dva velika ribnika, okrog njih pa so gredice s cvetličami. Vse to sestavlja arhitektonsko celoto, ki s svojo živobarvnostjo in lepoto prese- neča. Sredi prvega ribnika je velika skulpturna skupina, ki predstavlja Društvo narodov. V sredini stoji velkanski snop pšenice, okrog pa so razmešene figure deklet v naravnih velikostih. Vsako dekle predstavlja eno izmed republik, seveda z značilnimi potezami tistega naroda in v njihovi narodni noši. Vsa skupina je pozlačena s čistim zla-

tom, zato si je zaradi refleksov ne moreš natančno ogledati, kadar sije nanjo sonce, obdana pa je z vodometi.

Sredino drugega ribnika sestavlja »kameniti cvet«, ki se ga gotovo spominjate iz istoimenskega sovjetskega filma, zato ga ni treba natančneje opisovati. Glavni pavilioni so 76, ti pa sestavljajo arhitekturno celoto. V njih so prikazani uspehi posameznih republik in oblasti in tudi različnih vej poljedelske proizvodnje. Na prostem so prikazane vse vrste poljedelskih kultur, ki jih goje v ZSSR, med katerimi je tudi sadovnjak s ti- soč jablan in hrusk. Razen tega so zasajeni nasadi oranž, limon, fig itd. — skratka vse, kar uspeva od Lvova do Vladivostoka in od Severnega pa do Črnega morja. Skupno je zasajeno preko 40.000 dreves, 500.000 grmov in 5 milijonov cvetlic, od tega nad 30 tisoč vrtnic. Razumljivo je, da to ni delo enega samega človeka. V oblikovanju razstave so sodelovali sovjetski učenjaki, kiparji in strokovnjaki ter nad tisoče delavcev, ki so z rokami izdelali to, kar so si zamislili glavni strokovnjaki.

(Nadaljevanje sledi)

ZAGORJE

POGREB. — Prejšnjo sredo je bil na Savi pogreb enega izmed najstarejših rudarjev, Gregorja Zeleznika. Pokojnik je bil star 94 let. Zanimivo je to, da nikdar v življenju ni bil težko bolan. Njegovega pogreba se je udeležila tudi zagorska rudarska godba.

SESTANEK ŠTIPENDISTOV. — Zadnji ponedeljek je bil v sejni dvorani mestne občine sestanek vseh štipendistov ObLO Zagorje. Mestna občina štipendira v letu 1957 37 dijakov, od tega največ srednješolcev. Posvetovanje je vodil predsednik sveta za šolstvo tov. Klun, ki je ob tej priložnosti povedal, kakšne so tudi moralne dolžnosti štipendistov, in poudaril, da naj vsak štipendist sodeluje tudi v družbenem življenju.

OBČNI ZBOR PLANINCEV. — V nedeljo, 10. februarja dopoldne, bo imelo Planinsko društvo Zagorje v svoji koči na Sv. Gori redni letni občni zbor. K. N.

VIDEM-KRŠKO

V občini Videm-Krško je 9 v višjih razredih osnovne šole. Solški uspeh v nižjih razredih je 80-odstoten, v višjih pa 83,7 odst., če izrazimo osemletno šolo Rako, kjer je v višjih razredih le 60 odst. Najslabši uspeh v občini ima osnovna šola Veliki Podlog, kjer je izdelalo 72,4 odst. učencev. Najboljši pa so v Dolenji vasi, kjer je zavidljivo uspeh, kjer je 95,2 odst. pozitivnih učencev.

V preteklem letu sta začeli delovati na novo dve šoli, in to v Senušah in Dolenji vasi. Obe šoli sta bili zgrajeni z namenom, da se mladini skrajša pot ter s tem zagotovi redni obisk. Pri pregledu šolskega obiska pa so ugotovili, da je v tretjem in četrtem razredu osnovne šole na Senušah obisk najslabši in v primeru z vsemi drugimi razredi dobesedno porazen. V prvem polletju sta imela oba razreda le 38-odstoten obisk. V Dolenji vasi pa je obisk zelo dober.

PREDAVANJE O TELEVIZIJI
V sindikalni dvorani roto- govorne je predaval o televiziji Dušan Kraj iz Ljubljane. Čeprav ni bilo dosti poslušalcev, je predavanje v celoti uspelo. Navzoči so se seznanili o televizijski tehniki in dobili sliko, kako bo izgledala televizijska mreža v Sloveniji in Jugoslaviji. Nad izvajanjem so se vsi navdušili za televizijske sprejemnike, tako da je vsak na tistem sklenil, da si bo čim prej kupil televizor. Viskijski sprejemnik, katerega bi lahko v celoti koristili že v letošnji jeseni.

KMETIJSKA PREDAVANJA PO VASEH
Občinski odbor Socialistične zveze skrbi tudi za kmečka predavanja. Zadnje dni je vedno več kmetijskih predavanj po vaseh. Na Vidmu je bilo predavanje o vrtnarstvu, katerega se je udeležilo precej deklet in žena. Največje zanimanje za taka predavanja imajo kmetovalci iz Velikega Podloga in bližnje okolice, saj je bilo na zadnjem predavanju nad 50 ljudi. Tudi na Raki so že bila predavanja. Na žalost na prvih predavanjih ni bilo zadovoljiv obisk, kljub temu, da so bili vsi prebivalci pravočasno obveščeni.

V primeru z lanskim letom prebivalci na Velikem Trnu sploh nimajo nobenega zanimanja za tovrstna predavanja. Lani je bilo vedno polno poslušalcev, medtem ko je letos povsem drugače. Predavatelji so prišli v

transu, saj se jim celo glas spre- menil, če jih preseneti s kakšnim vprašanjem, in zdelo se mi je, kakor da so se zbudili iz spanja.

Na čisto strokovna vprašanja navadno niso znali odgovoriti, pač pa je v vsakem navilonu šab strokovnjakov, kjer lahko dobite vsako informacijo. Za centralnim pavilonom je glavni trg, ki je tako bajno urejen, da sem se takoj spomnil na pravilnice iz tisoč in ene noči. Trg obdajajo pavilioni posameznih republik in oblasti, vsak pa je zgrajen v slogu, ki je značilen za tisto republiko. Zlasti paviloni azijskih republik so s svojimi stebri, kolonadami, strehami in vodometi izredno lepi. Sredi trga sta dva velika ribnika, okrog njih pa so gredice s cvetličami. Vse to sestavlja arhitektonsko celoto, ki s svojo živobarvnostjo in lepoto prese- neča. Sredi prvega ribnika je velika skulpturna skupina, ki predstavlja Društvo narodov. V sredini stoji velkanski snop pšenice, okrog pa so razmešene figure deklet v naravnih velikostih. Vsako dekle predstavlja eno izmed republik, seveda z značilnimi potezami tistega naroda in v njihovi narodni noši. Vsa skupina je pozlačena s čistim zla-

tom, zato si je zaradi refleksov ne moreš natančno ogledati, kadar sije nanjo sonce, obdana pa je z vodometi.

Sredino drugega ribnika sestavlja »kameniti cvet«, ki se ga gotovo spominjate iz istoimenskega sovjetskega filma, zato ga ni treba natančneje opisovati. Glavni pavilioni so 76, ti pa sestavljajo arhitekturno celoto. V njih so prikazani uspehi posameznih republik in oblasti in tudi različnih vej poljedelske proizvodnje. Na prostem so prikazane vse vrste poljedelskih kultur, ki jih goje v ZSSR, med katerimi je tudi sadovnjak s ti- soč jablan in hrusk. Razen tega so zasajeni nasadi oranž, limon, fig itd. — skratka vse, kar uspeva od Lvova do Vladivostoka in od Severnega pa do Črnega morja. Skupno je zasajeno preko 40.000 dreves, 500.000 grmov in 5 milijonov cvetlic, od tega nad 30 tisoč vrtnic. Razumljivo je, da to ni delo enega samega človeka. V oblikovanju razstave so sodelovali sovjetski učenjaki, kiparji in strokovnjaki ter nad tisoče delavcev, ki so z rokami izdelali to, kar so si zamislili glavni strokovnjaki.

(Nadaljevanje sledi)

ZIDANI MOST

do tečajnice na njem dobile tu- di teoretično znanje. S tem bo izpopolnjena vrzel, ki je bila pri šiviljskem tečaju, kjer ni bilo nič predavanj.

Dekleta in žene, prigrasite se v nov tečaj!

V Zidanem mostu je pripravila radeška ljudska univerza zanimivo predavanje »Egipt danes in nekoč«. V polni mali dvorani Doma je predaval ravnatelj gimnazije v Radečah tov. Pergar.

Ljudje si takšnih in podobnih predavanj še žele.

Organizaciji SZDL v Zidanem mostu in Velikem Sirju sta poskrbeli za nekaj predavanj iz kmetijstva in gospodarstva.

Člani SZDL na Velikem Sirju, večinoma kmetovalci, so v teh zimskih mesecih že večkrat napolnili učilnico osnove šole, kjer so poslušali ciklus šestih predavanj iz politike, gospodarstva in komunale.

V tej zimi so imeli ciklus šestih predavanj tudi člani ZK v Zidanem mostu. Ta organizacija se je v zadnjem mesecu povečala spet za pet članov.

Razen knjižnice bo začela v Domu »Svobode« posloovati tudi čitalnica. Vest o tem so pozdravili vsi prebivalci s precejšnjim veseljem. »Svoboda« bo za čitalnico naročila več časopisov in revij. Tudi knjižnico, ki je odprta vsak torko popoldne, bodo pomnožili z novimi deli.

V Zidanem mostu so pred kratkim gostovali z uro in pol dolgim sporedom »Zadovoljni Kranjci«. Obisk je bil priti pričakovanju velik.

O. M.

SEVNICA

PREDAVANJE. — DPD »Svoboda« je priredilo zanimivo predavanje o družbenem planu za leto 1957, o katerem je izbrpno poročal zvezni poslanec tov. Bernot. Za predavanje je bilo mnogorazno zanimanje, saj je bila dvorana skoraj polna. Po predavanju se je razvila živahna diskusija. — V bodoče bo društvo organiziralo še predavanja, ki bodo zanimala javnost.

AVTO-MOTO DRUŠTVO. — Avto-moto društvo v Sevnici je imelo pred kratkim redni letni občni zbor. Člani so na njem pregledali delo društva, ki je bilo kljub težkočam uspešno. Društvo je organiziralo lansko leto tečaj, ki pa se ni mogel vsiti redno zaradi stalnih popravil vozil. Letos bo v tem pogledu boljše, ker ima društvo sedaj dva osebna avtomobila. Sklenili so, da bodo z novim tečajem čimprej pričeli in se vabijo vsi ljubitelji avto-moto športa, da se čimprej priklasio pri tajniku društva.

KMETIJSKO-GOSPODARSKA SOLA. — Tudi v Sevnici skozi vse zimске mesece marljivo obiskujejo fantje in dekleta to šolo. Vseh skupaj je okoli 36. Tečajniki brez zamud obiskujejo šolo, četudi imajo nekateri po dve uri hod v šolo. Tudi sneg jih ni prestrašil. Iz tega lahko sklepamo, da ima mladina velik interes na tem, da se čim več nauči. Na šoli predavajo učitelji in strokovnjaki z državnega pos- tava. —ko

Kdo nosi krivdo za tako porazen obisk, sedaj ne bi mogli reči. Vsekakor je pa dolžnost vseh osnovnih organizacij SZDL, da poskrbijo za čimvečji obisk, ker se kmetovalci prav na takih predavanjih izobražujejo ter dobijo na njih precej koristnih napotkov za umno gospodarjenje.

Inž. Rudolf Babič:

6

(Nadaljevanje)

VIDEL SEM ZLATO MOSKVO

Največ je bilo raznih fotomov, taž, ki poveličujejo Stalina. Vse to so odstranili, sedaj so ostali res le originali, vendar pa falsifikatov niso uničili in jih hranijo kot zanimivost, ki pa za javnost ni dopustna.

Do zvezne poljedelske izložbe (Vsesojuznaja sel'skohozjajstvenaja vystavka) — VSHV) drži široka moskovska magistrala — Jaroslavskaja cesta. Ze od daleč se vidi veličastni glavni portal in pozlačena konica glavnega paviliona. Glavna množica obiskovalcev, ki jih je skoraj 10 milijonov letno prihaja na razstavi prostor skozi glavni vhod, zgrajen v obliki večkratnega loka. Na njegovem vrhu je postavljena skulpturna skupina: traktorist in kolhozničar, z visoko dvignjenim klasom zlate pšenice. Seveda je vsa skulptura po ruskom običaju pozlačena. Traktorist in kolhozničar predstavljata emblemi izložbe. Velikanski prostor pred izložbo je urejen za parkiranje vozil, od trolejbusa in tramvaja, do takšija in pri-

vatnih avtomobilov. Posamezna mesta za parkiranje so med seboj ločena z nasadi, ki se leskečejo v mavričnih barvah raznih cvetlic in cvetličnih grmov.

Razen glavnega vhoda ima izložba še pet drugih, od teh pa je najboljši in tudi najbolj frekventiran »Severni vhod«. Izza glavnega vhoda drži široka aleja skozi nasade cvetlic, sadnih dreves in lepoticnih grmov do glavnega paviliona.

Izložba nazorno prikazuje uspehe sovjetskega poljedelstva, izkušnje kolhozov, sovhozov in traktorskih postaj ter spoznava obiskovalce z vsem, kar sta dosegla znanost in tehnika v sovjetskem poljedelstvu. Razen tega popularizira uspešne načine dela, ki naj jih osvoji vsa država. Pravico razstavljanja na izložbi imajo samo tisti, ki na podlagi znanstvenih metod dokazujejo, da so dosegli izredne uspehe. Vsa dan na deset tisoče ekskurzistov, kolhoznikov in traktoristov, pa do strokovnjakov

študira nove načine dela in uspehe v poljedelstvu.

V Sovjetski zvezi poudarjajo pomen raznih razstav, saj so to originalne šole, ki veliko doprinesejo k nadaljnjemu razvoju.

Ze v prvih letih sovjetske oblasti — leta 1923 — so v Moskvi priredili »Zvezno poljedelsko in obrtniško-industrijsko razstavo«, ki naj bi kmetom pokazala pot iz revščine in zaostalosti. Propagirali so združene posestev v velika gospodarstva na osnovi družbene in kolektivne obdelave zemlje in široke uporabe modernih poljedelskih strojev. Razstava je prikazovala tudi prve uspehe obnove, saj je bila zemlja v državljanski vojni opustošena. Kakor trdijo Rusi, je bil vzgojni moment razstave zelo velik, saj je bil to eden izmed prvih načinov mobiliziranja ljudskih sil v borbi za izgradnjo socializma. Odločilna borba v tem je bila v rokah težke industrije in uspehi v industrializaciji so omogočili prehod na popolno kolektivizacijo.

Zvezna razstava, ki so jo odprli leta 1929, je že pokazala velike spremembe, ki so nastale v državi v poljedelstvu. Namen razstave je bil, da dokaže premoč in prednost kolektivnega načina obdelovanja zemlje. Ta

razstava je bila odprta do leta 1941, ko je bilo njeno delovanje pretrgano z vpadom nemških agresorjev.

V avgustu 1945. leta pa so odprli v Moskvi stalno razstavo, ki se v marsičem razločuje od predvojnega razstave. Zgradili so mnogo novih stavb in paviljonov, stare pa so rekonstruirali. Teritorij razstavišča se je razširil, vse so uredili in bogato sadili z zelenjem in rožami. Površina razstave znaša sedaj čez 200 ha, postala pa je že tesna in jo nameravajo v kratkem spet razširiti. Zgradili so okrog 300 objektov s skupnim obsegom okrog 2 milijona kvadratnih metrov, kjer so urejeni široki trgi z vodometi in ribniki. Samo asfaltni in betonski cest je 35 kilometrov, urejeni so krasni senčni drevoredi in skupni dolžni okrog 30 km. Na krožni aleji je urejen trolejbusni promet za ogled razstave.

V vsakem paviljonu so vodili, ki obiskovalcem podrobno obrazložijo razstavljene predmete in opozarjajo na razne diagrame, statistike in druge zanimivosti. Ze s ponašanja vodila opazijo, da obiskujejo razstavo milijoni ljudi. Vedno sem imel občutek, da vse obrazlagajo v nekakem

transu, saj se jim celo glas spre- menil, če jih preseneti s kakšnim vprašanjem, in zdelo se mi je, kakor da so se zbudili iz spanja.

Na čisto strokovna vprašanja navadno niso znali odgovoriti, pač pa je v vsakem navilonu šab strokovnjakov, kjer lahko dobite vsako informacijo.

Za centralnim pavilonom je glavni trg, ki je tako bajno urejen, da sem se takoj spomnil na pravilnice iz tisoč in ene noči. Trg obdajajo pavilioni posameznih republik in oblasti, vsak pa je zgrajen v slogu, ki je značilen za tisto republiko. Zlasti paviloni azijskih republik so s svojimi stebri, kolonadami, strehami in vodometi izredno lepi. Sredi trga sta dva velika ribnika, okrog njih pa so gredice s cvetličami. Vse to sestavlja arhitektonsko celoto, ki s svojo živobarvnostjo in lepoto prese- neča. Sredi prvega ribnika je velika skulpturna skupina, ki predstavlja Društvo narodov. V sredini stoji velkanski snop pšenice, okrog pa so razmešene figure deklet v naravnih velikostih. Vsako dekle predstavlja eno izmed republik, seveda z značilnimi potezami tistega naroda in v njihovi narodni noši. Vsa skupina je pozlačena s čistim zla-

tom, zato si je zaradi refleksov ne moreš natančno ogledati, kadar sije nanjo sonce, obdana pa je z vodometi.

Sredino drugega ribnika sestavlja »kameniti cvet«, ki se ga gotovo spominjate iz istoimenskega sovjetskega filma, zato ga ni treba natančneje opisovati.

Glavni pavilioni so 76, ti pa sestavljajo arhitekturno celoto. V njih so prikazani uspehi posameznih republik in oblasti in tudi različnih vej poljedelske proizvodnje. Na prostem so prikazane vse vrste poljedelskih kultur, ki jih goje v ZSSR, med katerimi je tudi sadovnjak s ti- soč jablan in hrusk. Razen tega so zasajeni nasadi oranž, limon, fig itd. — skratka vse, kar uspeva od Lvova do Vladivostoka in od Severnega pa do Črnega morja. Skupno je zasajeno preko 40.000 dreves, 500.000 grmov in 5 milijonov cvetlic, od tega nad 30 tisoč vrtnic. Razumljivo je, da to ni delo enega samega človeka. V oblikovanju razstave so sodelovali sovjetski učenjaki, kiparji in strokovnjaki ter nad tisoče delavcev, ki so z rokami izdelali to, kar so si zamislili glavni strokovnjaki.

(Nadaljevanje sledi)

REMINISCENCE NA I.ŠTUDENTSKI FESTIVAL V TRBOVLJAH

Delavski dom je kot prvimi zunanjim gostom odprl vrata I. študentskemu festivalu v Trbovljah. Pomembnost in značilnost te prireditve je bila že podarjena, hotela bi opozoriti le še na to, da je prav sodelovanje bodoče slovenske inteligence bilo tu odlično pojmovano kot posredovanje vrhunskega amaterizma, torej nivoja, za katerim teži oziroma bi moralo težiti celotno življenje delavskih »Svobod«. Resnica, da so bile vse prireditve razprodate, dokazuje, da je refleks trboveljske publike pravilen in že dokaj jasno usmerjen. Če se domače predstave (seveda ne vse!) morajo še vedno boriti za obisk, potem je to nima, a pretresljiva kritika, kateri bo umetniško vodstvo sekcijske »Svobode« moralo prejeti slej prislutni in jo sprejeti kot konstruktivno in neovrgljivo. Novi Delavski dom kulture jih bo k temu tudi sam prisilil.

Revirski akademski festival je k I. študentskemu festivalu pritegnilo vse kvalitativne študentske umetniške skupine: folklorno grupo »France Marolt«, Akademski pevski zbor, študente Igralske in Glasbene akademije, likovnike in plesni orkester (zadnji dve skupini se nista nastopili).

Festival se je začel z nastopom folkloristov, ki so izvajali svoj že svetovno znani program slovenskih plesov in nekaj plesov iz drugih naših republik. V sveži in precizni interpretaciji so navdušili. Novost je bil impresivni, nemi borbeni ples iz Bele Krajine.

Študentje Igralske akademije so se predstavili domačinom z Molčevim »Sganarello« in Shakespearevo komedijo »Kakor vam drago«. Prva je v režiji in inscenaciji Mile Koruna prikazala Molčera predvsem kot komediografa, tipologa in opa-

Prizor iz Stoklene menažerije, ki jo je uprizorila »Svoboda« II. Trbovlje

zovalec. Okusna scena je podpirala jasnost odskih premikov in dokaj doganeno stilo igranja. Zal je s kulisami »nezazidan« oder zahteval od igralcev glasovno naprežanje in s tem uničil marsikatero fneso. Isto se je zgodilo izvajalcem Shakespeareve komedije v režiji Marijana Beline in v inscenaciji ing. arh. Viktorja Molko.

Cetudi je program vzeti iz študijskih tekstov AIU v Ljubljani, je dejansko pomenil v stilizirani igri in skoposti inscenacije za Trbovlje več kot novotvo. Studentje AIU so prinesli v Trbovlje občutek pravega »teatra«, ki pa vendar ni motil, temveč osvaja. Obe predstavi sta bili izvajani že v Ljubljani kot uspešni zaključek Linhartovega tedna in je naše dnevno časopisje o tem že poročalo.

Akademski pevski zbor je z izvedbo Aškerc-Tomčeve »Stare pravde« zaključil umetniški program festivala in Trboveljane visoko zadovoljil. Dolina, kjer je pesem doma, je sprejemala delo z občudovanjem dirigenta Radovana Gobca in njegovega zbora, ki s kvaliteto podira barikade nasprotovanj in upravičeno slovi kot eden izmed najboljših zborovskih ansambllov. Tu ni mesta za načelno razpravo o samem delu, sicer pa je bilo prelo to že kar preveč črnila ob dejstvu, da poslušalci delo osvojlo kot enega izmed močnih predstavništv izrazov bojev okrog »Stare pravde«. V izvedbi so se posebno plasirali tudi solisti prof. Janez Triller (bas), Andrej Strukelj (bariton) in recitator Janez Rohaček ter pianist prof. Pavel Šivic.

V času od 20. do 27. januarja pa so obiskovalci imeli priložnost ogledati si tudi likovno razstavo štirih revirskih študentov in osmih gostov, ki so s 45 deli prikazali težnje tistih, ki se šele pripravljajo na vstop v likovno arno. Janez Knez je z olji in grafkami, ki razodevajo že dokajšnje znanje in samostojno obvladovanje palete, najbolj pritegnil kot likovno jasen in pregleden, barvno živahen in v motiviki interesanten. Tine Blizjak je sicer še medlejši, a vendarle že trden v iskanju

lastnega izraza. Plestenjakova je z motivi iz revirjev le delno zadostila želji obiskovalcev, ki so pričakovali in želeli več domačih motivov, zlasti od domačinov. Silvo Kopitar je s sladkobnimi zapisi iz Zasavja in romantičnimi dekoracijami Celjskih razvalin nakazal, da se razvija v površno in megleno fotografsko »resničnost« in ne išče težjih oziroma resnejših problemov. — Izmed gostov sta najbolj izstopila grafik Stanislav Mikec in Adriana Maraž, poleg njiju pa se je z motivom »Deklic« plasiral Risto Kalčevski, ki mu je vroče sonce Makedonije impresivno žgoče, čeprav našim podnebjem redkokdaj doživeto barvno skalo. Izmed kiparjev se je predstavil talentirani Stanislav Jarm s stiliziranimi akti in Gorazd Sotlar z dvema humorističnima statuama. Poleg njih so razstavljali še: Sonja Tavčar, Lado Danč in Janez Pirnat.

Pričakujemo še študentski orkester in soliste Glasbene akademije in I. študentski festival v Trbovljah bo pri kraju. Toplo pozdravljamo zamisel prirediteljev in podobni festivali naj bi se vrstili leto za letom.

Joža Zagorc

PROSVETNO DELO NA SENOVEM ŠIRŠE IN GLOBLJE!

Ko praznuje občina Senovo svoj praznik, ki je vezan na dan, ko je XIV. divizija NOV na svojem glavnem pohodu na Spodnje Štajersko obiskala med drugimi tudi naš rudarski kraj, je prav, da se pri tej priliki spominimo tudi kulturno-prosvetnega dela v tej občini. Znano je, da je bilo prosvetno delo že med samo borbo za narodno osvoboditev eno izmed naših prvih brig našega vodstva in je skupina kulturnikov spremljala tudi to junaško divizijo, ki je s svojo krvjo zarezala prve brazde za svobodo tega dela naše slovenske zemlje.

In res, znano je, da se je prosvetno delo na Senovem začelo razvijati brez odloga takoj po osvoboditvi, avgusta 1945 pa je bil postavljen temelj bodočega prosvetnega društva v tem kraju. To delo je uspelo v celoti in je kmalu doseglo nesluten razmah. Zlepa ni bilo primera močnemu elanu, s katerim se je članstvo takratne »Ljudske prosvete« lotilo dela. Dolga vrsta odskih prireditev, od komedij preko dram, kakor so »Celjski grofje« in podobne, pa do ope-

ret je šla preko senovskega gledališkega odra. Z njimi pa so senovski igralci seznanjali tudi vso bližnjo in daljno okolico, od Kozjega in Rogaske Slatine, pa tja do Novega mesta. Vsi ti kraji poznajo prav tako mogočen pevski zbor s Senovega, ki je zbujal občudovanje in priznanje povsod, kamor koli je prinesel svojo ognjevit partizansko, narodno ali umetno pesem. Enake uspehe je hkrati žela tudi senovska godba, vključena v to društvo, ki zdaj, pomnožena z mladimi močmi, zbujala priznanje povsod, kjer koli se pokaže. Ob enem pa so delali tudi drugi odseki društva. Knjižnica se je v kratkem času razvila in pridobila nov krog stalnih bralcev, ki so ji ostali zvesti vsa leta sem od osvoboditve. Ustanovila se je glasbena šola, ki je dala osnovnega glasbenega znanja že celi vrsti mladih, nadarjenih mladincev. V predavalnici Ljudske univerze pa so se vrstila neshetna predavanja.

Tako se je razvijalo delo, ki si ga je društvo zastavilo takoj po osvoboditvi. Bilo je polno uspehov, dajalo pa je tudi naj-

boljši vzgled ostalim krajem. Skoro hkrati je začelo delati tudi prosvetno društvo v Brestanici in se v kratkem času razvilo do razveseljive višine. Celo vrsto kvalitetnih predstav je pokazala njihova gledališka družina in jih ponesla tudi v sosednje kraje Posavja in še dlje. Tudi pevski zbor iz Brestanice je bil daleč naokrog znan in je žel vsestransko priznanje. Prav tako zadovoljivo pa so se razvijali tudi ostali odseki tega prosvetnega društva.

Vse prosvetno delo v občini pa se je poglobilo z reorganizacijo društev v »DPD Svobode«. Postalo je še smotrnejše, postavljen je bilo na še jasnejša načela in smernice. Ko so na Senovem praznovali 25. obletnico ustanovitve predvojne »Svobode«, je bila ta prireditev manifestacija opravičenega dela na tem področju v celotni občini.

S tem se je prosvetno delo premaknilo v sedanje dni, ko je z nastankom velikih občin spričo razširitve področja dobilo nove, še važnejše naloge. Pred »Svobodo« je stopila potreba, da svoje dotlejše delo poživijo, izpopolne, hkrati pa razširijo na vse tiste predele občine, kamor vpliv prosvetnega dela dotlej še ni segel.

Tega svojega poslanstva se senovska »Svoboda« zavedala v polni meri. Dala je pobudo za ustanavljanje novih prosvetnih društev. Tako so nastala nova prosvetna društva v Koprivnici in pri Antonu. Prizadevanja senovske »Svobode« so rodila lep uspeh. V Koprivnici deluje prosvetno društvo »Anton Aškerc« z dramskim in pevskim odsekom, ima pa tudi že svojo knjižnico. Gledališka družina in pevski zbor sta že nastopala z lastnimi prireditvami. Z začetkom prosvetnega dela v tem kraju pa so se v Koprivnici tudi odločili, da si zgrade lastni prosvetni dom. Da bi se to uresničilo čim prej, so si izvolili gradbeni

odbor, ki se je z vso voljo oprijel dela in bo ta dom slej ko prej postal resnica.

Enako uspešno, kakor v Koprivnici, se je prosvetno delo pričelo razvijati tudi pri Antonu. Društvo »Adam Bohorič« pa ima svojo knjižnico ter igralsko družino, ki se je že predstavila občinstvu. Nagradilo jo je z vsem priznanjem.

Zivahno pa se je razvilo prosvetno delo tudi na Malem kamnu, kjer je skupina navdušenih mladincev brez pravih prostorov in skoraj iz nič začela »na svojo roko«. Zanimivo je, da je v celoti uspela. Njihov prvi odski nastop je navdušil domačine. Malokamnjani pa so gostovali tudi drugod. Njihovo delo je pozorno spremljala »Svoboda« na Senovem, jim po najboljših močeh skušala pomagati. Ta prosvetni aktiv pa se je zaradi male oddaljenosti naposled priključil senovskemu duštvu.

To so štiri kulturnoprosvetna društva, ki sedaj delajo na področju senovske občine. Novozvoljeni Svet »Svobod« in PD te občine se v polni meri zaveda, da se mora prosvetno delo v občini še znatno razmahniti in za seči tudi najbolj oddolne in oddaljene vasi. Tam so ljudje prosvetnega napredka najbolj potrebni, zato si ga žele in so zanj tudi hvaležni. Predvsem gre tod za dvig splošne izobrazbe ljudi, in je zato treba zlasti novih knjižnic, ki bi jim prinesle knjige v sleherni vas in zaselek; treba jim je predavanih in tečajev, ki zadevajo njihovo življenje, skratka, začeti bo treba z vsemi vrstami prosvetnega dela, ki ga ti ljudje potrebujejo in pogrešajo. To delo stoji pred Svetom »Svobod« in DP, stoji pred obstoječimi društvi in je ob enem važna naloga vse javnosti. Le prosvetno prebujeni ljudje bodo mogli uspešno slediti tudi vsemu ostalemu napredku, ki ga zahteva napredek naše družbe. Vzpodbujati in prav usmerjati to delo, naj bo njih pravi in glavni namen, ki mora biti vedno pred očmi: trajno, smotno prosvetljevanje naših občanov, naših delovnih ljudi. To delo je sicer težko, uspehi zahtevajo mnogo, mnogo časa, zato pa je tembolj potrebno, koristno in častno.

L. A.

HRVAŠKO-SLOVENSKI KMEČKI UPORI

1873

nedoločena, skoraj legendarna osebnost.

Pri vojaškem voditelju upora, Gregoriju, je drugače. Njegove izpovedi pred sodnikom na Dunaju, ki ga je trikrat zasliševal, pričevarja ostalih ujetih upornikov voditeljev o njem so dovolj bogata, da si ustvarimo jasno podobo o Gregoriju kot

skih deželnih stanov, nadvojvode Karla, cesarja Maksimilijana nam bodo v izvorni besedi prikazali največji upor tlačanov v Posavju.

Med najbolj zanimive dokumente prištevamo obširne zapise Gregorijeve izpovedi na Dunaju, ki jih bomo mogli videti v razstavnih vitrinah.

V sliki in besedi bomo spoznali glavne osebnosti tega gibanja v uporniškem taboru in v taboru fevdalcev, katerih imena so povezana s krvavo zadržitvijo upora in krutim masčevanjem nad uporniki. Na poti, ki so jo hodili združeni hrvaško-slovenski uporniki v Posavju, bomo videli v sliki prikazano savsko »dolino gradov«, podobo najstarejših mest v Posavju pred 400 leti itd. Vsakega bo zanimalo orožje, oprema in obleka kmetov in plemičev v XVI. stoletju.

Ze iz teh nekaj skromnih vestí je možno razbrati, da razstava ne bo zanimiva le za poklicne zgodovinarje ter učence in dijake naših šol, temveč ravno tako za vse prebivalstvo Posavja, saj bo prikazala junaško borbo njegovih kmečkih prednikov za socialno in obenem nacionalno svobodo, ali kakor so oni to imenovali: »Boj za staro pravdo«.

S. Š.

Razstava v Posavskem muzeju v Brežicah

novejšem času pogosto vrste v naših republiških središčih, to da tudi slovenski pokrajinski muzeji jih vedno bolj vneto pripravljajo.

Tako ima Posavski muzej v Brežicah namen pripraviti letos spomladski zgodovinski razstavo »Hrvaško-slovenski kmečki upori 1573«.

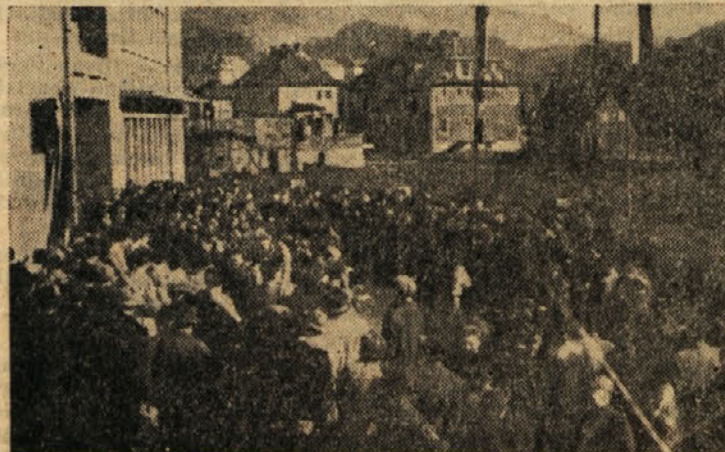
Več razlogov narekuje, da so ravno Brežice dolžne prikazati ta važni zgodovinski dogodek. Jedro Gubčevih upornikov je bilo sicer zbrano v Hrvaškem Zagorju, vendar o dogodkih v Zagorju in Susedgradu nimamo skoraj nobenih dokumentarnih podatkov. Imamo pa mnogoštevilna listinska sporočila o pohodu uporniškega voditelja Ilje Gregorija na slovensko ozemlje v Posavje, o uporu slovenskih podložnikov na fevdalnih gospodskih ob hrvaško-slovenski meji, o boju med stanovsko in kmečko vojsko pri Krškem ter pri Bistrici ob Sotli. Iz ohranjenega arhivskega gradiva zvedo, da so bili najaktivnejši in da so imeli v začetku največ uspeha združeni hrvaško-slovenski uporniki na slovenskem ozemlju pod vodstvom Ilje Gregorija iz Brdoce. Gubec je z uporniki hrvaškimi tlačani čakal v Stubiču, da mu pride na pomoč Gregorij, okrepljen na svojem pohodu po Sloveniji s slovenskimi uporniki. Gubec nam je, čeprav ne vidimo danes v njem glavnega uporniškega voditelja, vendar popolnoma neznan in

človeku in vojaškemu voditelju upora.

Pripravi razstavo »Hrvaško-slovenski kmečki upor 1573« prav v Sloveniji, čeprav je po svojem obsegu izvenrepubliškega značaja in pomena, je važna z zgodovinskega gledišča. Skoraj vse arhivalno gradivo o tem zgodovinskem dogajanju hranimo v Sloveniji, nadalje tudi s teritorialnega gledišča, kajti ravno in samo na slovenskem ozemlju je bil deloma uresničen vojaški načrt uporniškega voditelja Gregorija.

Priprave Posavskega muzeja za to razstavo so kaj mnogostanske. Tokrat naj izdam samo nekatere zanimivosti te snovno bogate razstave, ki bo postavljena letošnje spomlad v »viteški dvorani« brežiskega gradu.

Pregled gosposčin v obmejnem ozemlju to in onstran Sotle nam bo prikazal fevdalne gospodarje slovenske in hrvaške zemlje pred 400 leti v tem predelu. Spoznali bomo glavne in cerkvene fevdalne gospode v Posavju in Hrvaškem Zagorju, njihove gradove in meje njihove posesti. Najzanimivejši del razstave bo nedvomno potek uporniškega gibanja. To nam bodo ilustrirali mnogoštevilni dokumenti, ki poročajo o poteku upora. Stevilne listine iz gradov sredi uporniškega ozemlja, kakor iz Mokric, Brežic, Kostanjevice, Pleterja, Sevnice, Radeč, dopisi kranjskih in štajer-

Občinsko praznovanje na Senovem lani

VRAGINA FUATINU

Napisal: Jack London

Riše: Bernard Emerik

21.) Sedel je skrit za drevesom in se je tresel od strahu, ko ga je nagovoril. Cisto tako je, kot da bi vse življenje v vasi uničila kuga, si je mislil Grič, ko se je bližal Veliki hiši. Vse je bilo pusto in prazno. Njeker nisi videl s cvetjem okrašenih mož in deklic; nikjer ni bilo rjavih otrok, ki bi se valjali in igrali v senci mogočnih dreves.

22.) Pred vhomom v Veliko hišo je sedela Mataara; vsa je bila sključena in gugala se je sem ter tja. Ko ga je zagledala, je vnovič udarila v jok. Medtem

ko mu je tožila svoje gorje, se je venomer opravičevala, naj ji ne zameri, ker ga ne more gostoljubno sprejeti.

»In tako so ukradli in odpeljali Naumoo«, je končala. »Mo tuaro je mrtev. Moje ljudstvo je zbežalo in trpi lakoto pri kozah. O brat, tvoji beli bratje so živi vragi.«

23.) »Oni niso moji bratje, Matuara«, ji je pojasnil Grič. »Roparji so in zločinci! Iztrebil bom to zalego z otoka...«

Umolknil je in se bliskovito na pol obrnil, roka mu je segla

za pas in šinila spet nazaj in hip nato je merila cev njegovega velikega samokresa na moža, ki je sključen v dve gubi, tekla izpod drevja proti njemu. Ni stisnil petelina in tudi mož se ni ustavil v teku, dokler se ni vrgel Griču k nogam.

24.) Grič je v njem spoznal tistega, ki ga je jutraj videl, da se je skrivaj splazil z »Vallette« in zbežal v goščavo; ali šele ko je moža pobral s tal in mu je pozorno gledal v blebečajočo usta, je mogel razumeti, kaj mu človek hoče povedati.

25.) »Rešite me, gospodar, rešite me!« je prosil mož po angleško. »Poznam vas, rešite me!«

Grič je spoznal v njem kuharja v francoskem hotelu v Papeeteju, ki so ga vsi klicali za »Zajčo ustnico«. Tujec je povedal, da je sedaj kuhar na »Vallette«. Se in še je govoril. »Ti može so pravi vragi. Ubili so kapitana Dupuya in polovico posadke, ukradli dekleta na Huahinu, oropali več trgovcev, v Vanikori ukradli dve ženi. Potem...«

Rešitev nagradne uganke iz 5. številke

Spet smo dobili od naših mladih bralcev kar cel kup pravih odgovorov na našo nagradno uganke, ki smo jo prinesli v 5. številki našega lista. Vsi so uganili, da je odgovor na šaljivo uganke: črka I.

Zreb je tokrat prisodil prvo nagrado Alojzu HOHKRAUTU, učencu 3. a razreda osnov. šole, pošta Hrastnik štev. 38 — drugo nagrado pa dobi po odločitvi žreba Jože KOPRIVC, učenec 7. razreda v Globokem, pošta Pišce pri Brežicah. Obema bomo odposlali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim marljivim pionirjem za pošto in pozdrave prav lepa hvala.

Uredništvo

Nova nagradna uganke za naše pionirje

1 2 3 4 = vstavite namesto številke primerne črke, pa boste dobili besedo, ki pomeni del voza ali pa tudi stroja; 5 6 7 8 = tudi tu vstavite namesto številke primerne črke, pa boste dobili besedo, ki pomeni del telesa.

Ako sedaj obe besedi združite, tedaj boste dobili ime tihega, prijaznega kraja v občini Zagorje. Ta beseda pomeni še nekaj drugega, in sicer ime strojčka, ki so ga nekoč kmetice pridno vrtele pozimi pri topli peči, žal pa je ta preprost, koristen strojek prišel danes skoraj popolnoma iz mode. Najdemo ga sedaj največkrat samo še na podstrešjih kmečkih hiš.

Ste že rešili to besedno uganke? Če ste jo, nam prinesite ali pa pošljite odgovor nanjo po pošti do nedelje, 17. februarja opoldne. Dva rešitelja uganke bosta dobila po odločitvi žreba za nagrado vsak po eno lepo mladinsko knjigo.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in primika tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem pionirjem lepe pozdrave!

Uredništvo

Pred okrajno konferenco LT Trbovlje

KLUBI MLADIH TEHNIKOV

bodo spet tekmovali

Ker bo v nedeljo, 10. februarja, okrajna konferenca LT v Trbovljah, se že vsa društva in klubi LT v našem okraju marljivo pripravljajo na ta slavnostni dan. Poleg društev imajo polne roke dela tudi razne komisije, ki delujejo v sestavi okrajnega odbora LT.

Večina društev je že izvedla redne letne občne zbornice. Na teh zbornicah so dali poudarek vsebini njihovega dela in sklenili, da se bodo v bodoče še tesneje povezali z ostalimi množičnimi organizacijami kakor tudi s podjetji.

Komisija za šolstvo pri okrajnem odboru LT je v letošnjem letu ponovno razpisala tekmovalne klubov mladih tehnikov, pionirskih odredov in mladinskih organizacij. Program tekmovalja je zelo obširen. Vse delo se bo ocenjevalo po množičnosti in aktivnosti. Najboljša dela bodo razstavljena na okrajni oziroma republiški razstavi.

Tekmovalje se je pričelo 15. januarja, zaključeno pa bo 1. maja. Najboljši bodo prejeli fotoaparate, poleg tega so pa določene še druge praktične nagrade. Ker je predvidenih 18 nagrad, se bodo z veseljem borili za najboljša mesta vsi odredi, klubi mladih tehnikov in mladinske organizacije po šolah. Da bo zajeto na tekmovalje vse šole, je poslal okrajni odbor LT tekmovalni program na vse zavode.

Pripomniti je treba, da so vsi najboljši klubi mladih tehnikov

prejeli pred nedavnimi nagradami za lanskoletno tekmovalje. Ker so bile vse nagrade praktične, jih bodo pionirji lahko v tem tekmovalju s pridom uporabili.

Komunski odbori LT so se v zadnjem času že precej utrdili. V začetku je bilo njihovo delo precej oteženo, ker niso našli prave poti. Okrajni odbor

LT je poskrbel za aktivizacijo teh odborov in sicer na ta način, da je razpisal tekmovalje med komunskimi odbori, ki bodo prirejali razna tehnična predavanja po vaseh in v središčih. Če se bodo vsi ti odbori resno zavzeli, bo povsod dovolj tehničnih predavanj, s pomočjo katerih se bodo po vaseh seznanjali z nevarnostjo električnega toka, spoznali razna tehnična in zaščitna sredstva v kmetijstvu itd.

*** TEKMOVANJE NA SENOVEM. TVD »Partizan«** Senovo je priredilo tekmovalje v smučanju, ki se ga je udeležilo nad 70 tekmovalcev, največ pionirjev. Občinski ljudski odbor je pripravil za zmagovalce lepe pokale.

*** TEČAJ NA SV. GORI.** Pred kratkim je bil na Sv. Gori pri Zagorju smučarski tečaj, ki se ga je v izmenah udeležilo okrog 60 učencev industrijsko-rudarške šole iz Zagorja. Pod skrbnim vodstvom vadiateljev so tečajniki dosegli lepe uspehe. Za zaključek so se mladi smučarji pomerili med seboj v smuku in tekih. Najboljši so prejeli knjižne nagrade.

Z občnega zbora TVD »Partizan« v radeški Papirnici

Pri telovadbi naj se bolj upoštevajo želje in zanimanje članov

TVD »Partizan« v radeški Papirnici je že četrtič polagal ob račun svojega dela. V preteklem letu je društvo v pogledu kvalitete telovadnih vaj napravilo največji korak naprej. V teku leta se je društvo večkrat izkazalo ob raznih priložnostih in proslavah, tako v telovadbi, sanikanju in smučanju, v odbojki in namiznem tenisu, plavanju itd.

Telovadne ure so postale mnogo bolj pisane in raznolike, pa vendar bo mogoče marsikaj izboljšati v pogledu vsestranskega telesno-vzgojnega delovanja. Prav resno se je društvo zavzelo za ureditev drsališča na letnem telovadišču.

Vsi so si bili edini nadležni v tem, da čim prej zamenjajo izrabljeni pod v sindikalni dvorani s parketom, kjer bo mogoče izvajati razne vaje. Precejšnje težave pa so v tem, ker dvorano uporabljajo tudi druga društva in organizacije.

Občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 70% članstva, je soglasno sprejel več sklepov za nadaljnje delo društva: vzgojiti več vadiateljskega kadra s tem, da najdelavnejše telovadce pošljejo na razne prednastopne tečaje; posplošiti telovadbo s prireditvijo čim večjega števila mladine iz okolice, ki ni zaposlena v kolektivu tovarne; ustanoviti pod okriljem društva več športnih sekcij, za katere se zanimajo posamezni člani, tako n. pr. za drsanje, smučanje, plavanje, rokomet, orodno telovadbo itd.; udeležiti se v čim večjem številu vseh nastopov, ki so predvideni v tem letu in končno pomagati pri ureditvi telovadnice.

V nov odbor je občni zbor izvolil več mladincev, ki so bili doslej najkrajševrednejši. F. S.

Nekaj števil

V 25 sindikalnih podružnicah in obeh strokovnih društvih deluje oziroma je bilo izvoljeno 286 odbornikov, od tega 142 delavcev in 144 uslužbencev. Moških odbornikov je 208 in žensk 78, mladih do 25 let pa je med odborniki 39. Članov ZK je bilo izvoljeno 111.

Od 25 podružnic so 3 industrijske, 2 v elektrogospodarstvu, 7 obrtnih, 1 komunalna, 1 v gradbeništvu, 1 PTT, 1 cestarska, 2 trgovski in gostinski, 1 železničarska in 6 v ustanovah, pri čemer je ugotovljeno večje število izvoljenih odbornikov iz vrst uslužbencev.

lovadno akademijo in nastope po okoliških krajih. Poleg tega bodo ustanovili telovadno desetine v Čemšeniku. K. N.

Mlado in staro na smučeh

*** VNETI SMUČARJI NA TURJU.** Pretekli mesec so na Turju osnovali smučarski aktiv, ki šteje 16 pionirjev. Mimo teh pa so v njem vključeni tudi nekateri mladinci.

V nedeljo so mladi Tarjani prvič v tej zimi preizkusili svoje sposobnosti na smučeh. Tekmovali so v skokih in v tekih. Med pionirji je najbolje skakal Grašak, pri mladincih pa Mokotar. Zmagovalca v tekih pa sta postala Završnik in Orožen.

*** PRVENSTVO V SLALOMU IN VELESALOMU NA MRZLICI.** Zadnje nedelje je bilo na Mrzlici nad Trbovljami prvenstvo Zasavske smučarske podzveze v slalomu in veleslalomu. Tekmovalja, ki je bilo ob krasnem vremenu, se je

udeležilo lepo število tekmovalcev iz revirjev, pogrešali pa smo zastopnike spodnjega konca okraja.

Rezultati:
Veleslalom — člani: 1. Rep (Trb.) 1:07.8, mladinci: Dolanc (Kum.) 1:15.1, mladinci: Goršek (Sloga, Trb.) 0:32.0.

Slalom — člani: 1. Berger (Trb.) 43.2, mladinci: Dolanc (Kum.) 48.1, mladinci: Zlak (Sloga, Trb.) 24.4.

Namizni tenis na Senovem

Na Senovem je bilo pokalno tekmovalje v namiznem tenisu. Pri članih je zmagal Ivanc, pri mladincih pa Kavčič.

Najboljši članski par je bil Urbančič—Budna, pri mladincih pa Kavčič—Jevšnik.

Bogat lov na divje prašiče

Lovska družina v Čatežu ob Savi si že vsa leta prizadeva, da bi ublažila škodo, ki jo povzročajo kmetom ob vznožju Gorjanec divji prašiči. Zato v zimskem času organizirajo poseben lov in tokrat so imeli lovci izreden uspeh. Dne 13. januarja so vlovili tri prašiče, 27. p. m. pa je bila lovcem sreča še bolj mila, saj so jih ustrelili kar šest, v teži od 50 do 100 kg. Največ uspeha so imeli lovci iz domače lovške družine in sicer je Albert Lorber, predsednik lovške družine, ustrelil dva prašiča, Ivan Zagoda iz lovške družine v Brezicah dva, Jože Tomše iz Čate-

že enega in Franc Zokalič iz Kr. Savi pa dva. Vsi tri prašiči, ki so jih ubila lovci, so bili v območju Malega Cirnika in Tolskega vrha.

Utrlejene prašiče so lovci pripeljali do tovariša Budiča, kjer si jih je ogledalo mnogo ljudi, posebno kmetje, saj so jim prašiči napravili v jeseni veliko škodo na poljih.

Na zadnji lov so lovci s Čateža povabili tudi člane iz lovskih družin iz Brezice, Globokkega, Dobove, Zagreba in Cerkelj, vendar gostje pri lovu niso imeli toliko sreče. Zelimo jim, da bi v bodoče želi takšne uspehe. Vej

Znamka za 10 din

Čestitke k občinskemu prazniku Senovo:

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA, SENOVO
ELEKTRARNA, BRESTANICA
„DOLOMIT“, BRESTANICA
„PRESKRBA“, SENOVO, S POSLOVALNICAMI IN ODSEKI
MESNICA SENOVO S POSLOVALNICAMI
ČEVLJARSTVO, SENOVO
ŠIVILJSKO-KROJAŠKA DELAVNICA, SENOVO

GOSTILNA „PRI MOSTU“, SENOVO
GOSTILNA DUR, SENOVO
GOSTINSKA PODJETJA BRESTANICA S POSLOVALNICAMI
MESNICA, BRESTANICA
ZDRAVSTVENI DOM, SENOVO
KOMUNALNA UPRAVA, SENOVO

K prazniku čestitajo obrtniki:

ŽELEZNIK JOŽE, kovaški in podkovski mojster, Brestanica
KREVELJ LUDVIK, čevljarstvo, Brestanica
ŠENER, kleparstvo, Brestanica
RAMAČ JANKO, mizarstvo, Brestanica
LOKNER ANTON, avtomehanikar, Brestanica
LACKOVIČ JOŽE, avtoprevoznik, Brestanica

KRANJC FRANC, avtoprevoznik, Brestanica
KOREN MIRKO, urar, Brestanica
KOZJEK FRANC, slaščičar, Brestanica
LENART ANTONIJA, žaga, Brestanica
VODOPIVEC AVGUST, brivec, Senovo
FABJANČIČ FERDO, pekarna, Senovo
STRITAR KAREL, čevljarstvo, Senovo

RADIO

V TEM TEDNU

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.00 radijski dnevnik ter ob 22.15. Oddajo „Zeteli ste — poslušajte“ ob delavskih ob 14.35 ob nedeljah pa ob 14.00 do 16.00. Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12.30. „Naš jedilnik“ vsak delavnik ob 7.20. Oddajo „Dobro jutro, dragi poslušalci (peter glasbeni spored) pa vsak delavnik od 5.00—7.00 ure.

NEDELJA, 10. FEBRUARJA

6.00—7.00 Z veselimi domačimi višami v prijetni nedeljski jutro. 9.20 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi. 9.45 Se pomnite tovariši — Tone Vidmar-Luka: S pohoda XIV. divizije na Stajersko. 13.30 Za našo vas. 18.15 Melodije za dobro voljo. 20.20 Malo od tu in malo od tam. 21.00 Kulturni razgledi.

PONEDELJEK, 11. FEBRUARJA

7.10 Zabavni zvoki. 12.40 Igra Mariborski ansambel domačih napevov in plesov. 13.15 Melodije za razvedrilo. 15.40 Utrinki iz literature — Driss Chrabril: Romanje. 17.00 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Družinski pogovori. 18.10 Poje Akademski orkestr. 20.00 Mladinska oddaja. 22.15 Igrajo domači zabavni ansambli.

TOREK, 12. FEBRUARJA

8.05 Dolenjsko ženitovanje in koroška ohceta. 10.10 Od melodije do melodije. 11.15 Za dom in ženo. 11.30 Znamo mi vsi vam pojo in igrajo. 12.00 Pred mikrofonom so Vaški kvintet, Božo in Miško in Veseli rodci. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 17.00 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Sportni tednik. 20.00 Domače aktualnosti.

SREDA, 13. FEBRUARJA

11.00 Partizanske in delovne pesmi. 12.05 Opoldanski operni spored. 13.15 Zabavna glasba. 13.30 S pesmijo po Jugoslaviji. 15.40 Utrinki iz literature — Puškinova pesem. 16.00 Koncert po želji. 17.10 Sestanek ob petih. 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Kulturni pregled. 18.15 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška. 19.00 Znanje-politični fejtov.

ČETRTEK, 14. FEBRUARJA

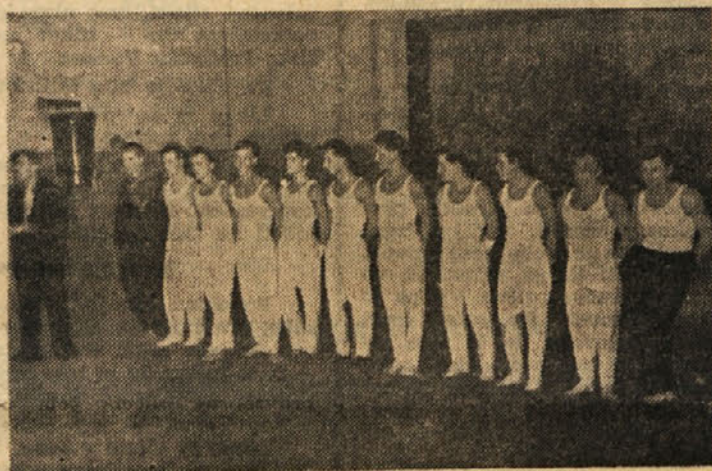
8.05 Jugoslovanska zborovska glasba. 9.20 Od popevke do popevke. 10.10 Slavne zvezde na opernem nebu. 11.00 Clibanom — dober dan! (Ela Peroci: Resnična pravljica o petju in užitju). 12.00 Lahek opoldanski spored. 13.15 Igra kvartet Mojmir Sepeta. 14.20 Pionirski kotiček. 16.00 Z našimi solisti in skladatelji. 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.45 Umetine in narodne pesmi poje Komorni orkestr. zbor iz Vojenja p. v. Egora Kumeja. 20.00 Tedenski notranje-politični pregled. 20.10 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 15. FEBRUARJA

7.10 Zabavni zvoki. 11.00 Za dom in ženo. 11.10 Dopoldanski operni koncert. 12.00 Poje Gorenjski vokalni kvintet. Vmes igra Kmečka godba. 15.40 Utrinki iz literature — Johan Bojer: Vihar. 17.10 Sportniki, pozori! 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Ljudje med seboj — dr. Leon Ziebnik: Beseda naše mladine. 18.15 Slovenske in narodne v prireditvi Matije Tomca poje Vokalni kvintet „Antona Neftata“. 18.30 Iz naših kolektivov. 18.45 Igra kvintet Jožeta Kampiča. 20.00 Tedenski znanje-politični pregled. 22.15 Igra Plesni orkestr Radia Ljubljana.

SOBOTA, 16. FEBRUARJA

8.40 Veselo in okroglo. 9.30 Lepe pesmi — znani napevi. 10.10 Tisoč pisanih zvokov. 11.15 Dober dan, otroci! (Dušan Radović: Zgodba o nepokorni nobi). 11.30 Domače napeve izvajajo mariborski ansambli. 13.15 Pred mikrofonom so Stirijske fantije. 13.30 Od arije do arije. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 15.40 Novi filmi. 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Okno v svet. 18.15 Zumberške pesmi poje Zenski vokalni kvartet. 18.45 Igra trio Dorka Škoberneja. 20.00 Veseli večer. 21.00 Za ples in razvedrilo. 22.15 Oddaja za naše izseljence — na valju 327.1 m.

Zagorska telovadna vrsta

Kinematografi

Kino »Delavski dom« v Trbovljah bo predvajal do ponedeljka nemški film »Dokler boš z menoj«. Naslednji teden, v torek in sredo, jugoslovanski film »Osumljenec«, ob četrta dalje pa ameriški glasbeni film »Beli jorgovan«.

Kino Svoboda — Trbovlje II» bo imel na sporedu do ponedeljka ameriški film »Revolveraš«.

Kino Sevnica: 9. in 10. febr. angleški film »Smeh v rajue; 16. in 17. febr. ameriški film »Neumne sanje«.

Kino Brestanica: 9. in 10. februarja ameriški barvni film »Stekleni čevljiček; 13. in 14. februarja nemški film »Dar na vrvič; 16. in 17. febr. ameriški barvni film »Poljubi me, Katica«.

Kino Brežice: 6. febr. češki film »Vest; 7. in 8. febr. amer. pust. film »Kapetan Kerle; 10. februarja ameriški zabavni film »Miren človek; 13. in 14. febr. angleški film »Razdvojen srce« (Pirenik); 15. in 16. febr. amer. film »Človek iz puške«.

POTUJOČI KINO

Sveta »Svoboda« in prosvetnih društev okraja Trbovlje predvaja od 8. do 13. febr. 1957 ameriški film

»ZAKON JE MOČNEJSI«

Petek, 8. febr. 1957, ob 17. uri — Gostilna pri »Frankcu« in ob 19. uri — Potoška vas.

Sobota, 9. febr. 1957, ob 17. uri — Šentjanž, ob 19. uri — Tržišče.

Nedelja, 10. febr. 1957, ob 11. uri — Studenec, ob 14. uri Blanca, ob 17. uri — Boštanj in ob 19.30 — Vrhnovo.

Ponedeljek, 11. febr. 1957, ob 17. uri — Izlake, ob 19. uri — Mlinše.

Torek, 12. febr. 1957, ob 17. uri — Jagnjenica, ob 19.30 — Loka pri Zidanem mostu. Sreda, 13. febr. 1957, ob 18. uri — Čete.

MALI OGLASI

PRODAM dobro ohranjen športni otroški voziček. — Poizvedbe: Gramc Trbovlje — ulica 1. junija 11.

PREKLIC

Podpisana Ivanka Špilak, roj. Kramžar, stanujoča v Žebniku, preključem za neresnične vse moje izjave o poslovanju Občinskega ljudskega odbora Radeče, zlasti še moje izjave o odmeri davka in občinskih doklad za leto 1956. Vse moje navedbe in izjave preključem za neresnične ter se zahvaljujem Občinskemu ljudskemu odboru Radeče, da je odstopil od tožbe. Radeče, dne 30. I. 1957. Ivanka Špilak

Razpis štipendij

Komunalna banka Trbovlje razpisuje na podlagi temeljnega zakona (Ur. list FLRJ, št. 32/55) in svojega pravilnika

- 2 štipendiji za študij na ekonomski fakulteti,
- 1 štipendija za študij na pravni fakulteti in
- 3 štipendije za šolanje na srednji ekonomski šoli.

Višino štipendije bo odločil upravni odbor banke na podlagi odloka o višini štipendij (Ur. list FLRJ 33/55). Štipendija se bo dajala do končnega rednega študija oziroma šolanja. Pri štipendijah za srednjo ekonomsko šolo bodo imeli pri enakih ostalih pogojih prednost prosilci iz zadnjega letnika. Štipendisti bodo morali z banko skleniti pismeno pogodbo, s katero se bodo obvezali, da bodo po končanem študiju ali šolanju vsaj toliko časa službovali pri Komunalni banki Trbovlje v službi in poslovnih enoti banke, ki ju bo določila banka, kolikor bodo dobivali štipendijo.

Prošnji je treba priložiti sledeče priloge: 1. kratek življenjepis z opisom družinskih razmer; 2. potrdilo o vpisu na šolo oziroma fakulteto (pri prvem vpisu naknadno); 3. zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo o uspešno opravljenih izpitih v zadnjem letu; 4. potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in njegovih staršev; 5. potrdilo podjetja, zavoda ali ustanove, kjer sta zaposlena prosilčeva oče in mati, o višini plače in otroških doklad.

V primerih iz 13. in 20. člena temeljnega zakona o štipendijah je treba predložiti tudi potrdilo ZB.

Prošnje (nekolikovane) je treba vložiti pri Komunalni banki Trbovlje ali njenih podružnicah najkasneje do 1. marca 1957.

Komunalna banka Trbovlje

K. P. »KOMUNALA«, BREŽICE

razpisuje mesto

vodje tehničnega oddelka — gradbeni tehnik

Pogoj: vojaščinu prost

Prednost imajo prosilci z izpitom. — Plača in dodatki po tarifnem pravilniku. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pomdube poslati do 20. februarja 1957 na »Komunala«, Brežice

ZASAVSKI TEDNIK

TRBOVLJE

Trg Revolucije št. 28

Vsega po malem zase

7 dni po svetu

Pravijo, da se zadnje dni suče usoda najvažnejših svetovnih vprašanj v veliki palači Združenih narodov v New Yorku. Agresija na Egipt se vedno zavzema dobesedno del razprav, četudi se v glavnem nanaša na izraelsko trmoglavost in muhavost. Tudi alžirsko vprašanje razvema duhove. Obravnava predvidenega sklada OZN za pomoč slabo razvitim državam je sicer mirnejša, vendar ne poteka brez notranjih trenj.

POIZKUS ZBLIŽANJA

Na prvi pogled manj pomembni, v resnici pa zelo značilni dogodki se vrste tudi drugod. Mednje brez dvoma sodi obisk britanskega obrambnega ministra Sandysa ZDA. Po uradnem poročilu, ki so ga izdali v Washingtonu, sicer ne moremo sklepati kdo ve kaj. Toda zanesljivo je, da se britanski gost ni menil samo o zadevah svojega trenutnega poklica; skušal je pripraviti tudi pot za poznejši obisk »na višji ravni«.

Anglija in ZDA se nista odpravili razprti, ki so se pojavile v zvezi z anglo-izraelsko-francoskim napadom na Egipt, pa tudi ob znani »Eisenhowerjevi doktrini« za Srednji vzhod. Pariškem in londonskim politikom ter strategom namreč ni prav nič všeč da skušajo njihovi stari »tradicionalni zavezniki« onstran Pacifika potisniti njihov vpliv v tem delu sveta in z lastnim »vodorom« gospodarke in vojaške pomoči »izpolniti trenutno prazen prostor«.

Ameriški kongres je razpravo o tem, kot kaže, malce preložil, s tem pa nekako tudi odprl vrata za ponovno zblížanje z Anglijo. Po obisku Sandysa sedaj govorijo že tudi o obisku ministrskega predsednika Lloyda. Če ne prej, naj bi se to zgodilo spomladi.

FRANCOSKI VIDIKI

Težko je vladi Guya Molleta. Ne tarejo jo samo posledice suške pustolovščine, temveč vse bolj alžirska vojna. Vendar pri tem ne mislimo samo vse silnejših napadov alžirskega osvobodilnega gibanja, ki včasih zagospodari za nekaj ur celo po glavnih alžirskih mestih, temveč tudi na lastna trenja med strankami, ki so doslej sicer podpirale Molletovo »manjšinsko vladost«, ter odpor francoskih doseljencev v samem Alžiru.

Posebno slednje povzroča vladi nemalo skrbi. Ni še dolgo tega, ko so skrajno desničarske skupine Francozov v Alžiru pripravile atentat na vrhovnega poveljnika v Alžiru generala Salana, ki naj bi po mnenju vlade pomiril položaj v deželi. Gre za osebo, ki je svoj čas tudi likvidiral vojno v Indokini.

Ekstremisti se boje, da bi se tudi sedaj ne zgodilo kaj podobnega. Tedaj se je morala Francija umakniti iz nekdanje kolonije in ji priznati neodvisnost. Take rešitve nečejo. Kot je znano, tudi Molletova vlada ne želi od Francije odcepiati dežele, ki predstavlja — kot pravi »sestavni del francoskega ozemlja«. Vendar ne more dopustiti, da bi skrajno naostrene skupine skušale vsiliti v sedanjem položaju metode, ki samo spodbujajo ugled Francije pred mednarodno javnostjo in mednarodnimi forumi.

Cetudi bodo kaznovali organizatorje takih pokusov — general Salan je ostal živ — se položaj ne bo prav nič izboljšal. Treba je, kot je pred nedavnim pisal bivši vladni podpredsednik Mendès-France Molletu, zares spremeniti sedanjo vladno zunanjo politiko.

IN ŠE POGLED NAKROG

Medtem ko politični krogi te dni z zanimanjem spremljajo kongres italijanske socialistične

stranke, ki bo izrekel končno besedo o tem, ali naj se socialisti združijo s socialdemokrati ter se prek njih tesneje povežejo z levim krilom krščansko-demokratske stranke, si v Avstriji prizadevajo, da bi obe vodilni stranki — socialistična in ljudska — našli nekakšno rešitev za novega predsednika republike. Dosedanji, dr. Körner, je namreč v januarju umrl. Od kongresa socialistov bo v veliki meri odvisno tudi življenje sedanje italijanske vlade predsednika Segnija.

V Zah. Nemčiji te dni pozivajo prve rekrute letnika 1937, v Romuniji pa so volili nove poslance za parlament. Kot kaže, naša sosedna na severu, Madžarska, še ni uredila notranjega položaja, ker dotok beguncev v tujino je ni pojenjal.

Drugo pismo iz Sirije

Od tov. Slavka Baloha, zagorskega rojaka, ki je na vrtnih delih v daljnji Siriji, smo prejeli te dni še drugo pismo. V njem nam piše takole:

Gotovo vas bo zanimalo, kakšen vtis je napravila na nas »nevihta« ob Sueskem kanalu. Ravno takrat smo imeli delovišče južno od Damaska. Od izraelske meje smo bili oddaljeni le kakih 15 km, tako da smo morali imeti že posebno dovoljenje za bivanje na tem področju.

Ceprav ni bilo tu posebnih vojaških incidentov, moramo priznati, da Arabci niso bili nepripravljeni. Razglašena je bila stroga zatajnost. Skoro vsa motorna vozila so bila mobilizirana, vsi mostovi zastraženi, na cestah pa je bila stroga kontrola.

V nekaj besedah

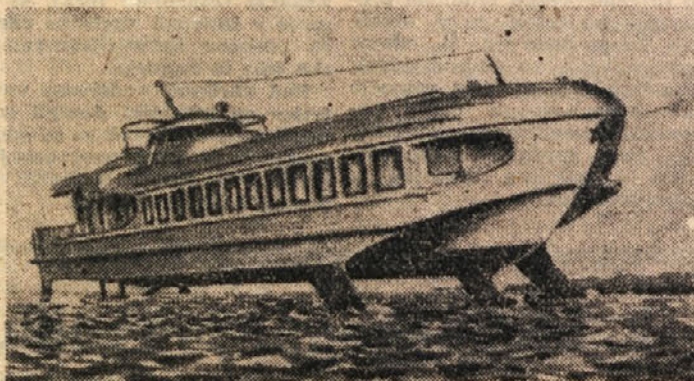
— V zahodnem Berlinu so odkrili veliko, izvrstno organizirano centralo za falsificiranje ameriških sto-dolarskih bankovcev. Bankovce so baje pošiljali predvsem v ZDA.

— V Saigonu, v Južnem Vietnamu, je izbruhnila te dni velika stavka vseh pristaniških delavcev, ki so iztovarjali blago iz ameriških, francoskih in japonskih ladij.

— V Floridi (ZDA) je neki vođen izstreljek pri vajah nenadoma takoj po izstrelitvi padel na tla in eksplodiral. Vzrok ni znan. To je sedaj v zadnjem času že osmi ali deveti vođen izstreljek ameriške vojske, ki ni hotel »ubogati«.

— V Indiji so v vasi Mukrapur pri Morabadi, 160 kilometrov od New Delhija, branili vaščani nekega »boga« proti policiji, pri čemer je prišlo do krvavih spopadov s 15 mrtvimi. Ta »bog« je bil mlad, zgovoren možik, ki je uspel prepričati vaščane, da je bog in se pustil po božje častiti. Zadeva je prišla na dan, ko sta prišla v vas dva turista in so ju vaščani hoteli prisiliti, da se poklonita njihovu bogu. Ker tega mista hotela, so ju pretepli. Ko je prišla policija v vas, so jo pričakovali vaščani v zasedi in pobili sedem policistov. Z ugrabljenim orožjem pobitih policistov so naslednjega dne bojevali vaščani dolgo bitko, v kateri je padlo osem vaščanov, ranjenih pa je bilo 8 policistov. Šele potem so uspeli aretirati tega čudnega boga in narediti red.

Vodni avtobus

V eksperimentalnem oddelku tovarne Krasnoje Sermovo v mestu Gorki so dogradili potniško motorno ladjo s podvodnimi krili. Nova ladja, ki je podobna avtobusu, ima to prednost, da je trikrat hitrejša kot običajne ladje. Novo ladjo lahko krmari en sam človek, v njej pa je prostora za 66 potnikov.

Ko se bo pričela poletna sezona, bodo dali novi vodni avtobus v promet.

HITLER - ZASEBNO

Mnogo ljudi je bilo mnenja, da je bila Eva Braun Hitlerjeva priležnica do konca. To ni bilo res, čeprav bi kaj kmalu lahko bilo, kajti poroka nacističnega diktatorja z mlado fanatičarko je bila le en dan pred njuno smrtjo. Hitler je hotel Evi Braun izkazati posebno čast s tem, da jo je za njeno zvestobo do konca vzel za svojo zakonito ženo.

POROKA V TRUŠČU STALINOVH ORGEL...

Pisec spominov, Hitlerjev osebni služabnik Heinz Linge, je na zapoved svojega gospodarja pripravil konferenčno sobo v podzemeljskem bunkerju za poročno slovesnost. Okoli Hitlerja in Eve Braun se je zbral le majhen krog ljudi. To so bili najbolj zagrizeni nacisti, med njimi Göbbels s svojo ženo, vodja nemške hitlerjevske mladine Baldur von Schirach in še nekateri drugi.

Toda poroka se je neljubo zavlekla. Strašni in nepopustljivi šef tretjega rajha, ki je več kot deset let odločal o usodi tisočev in milijonov svojih soživaljanov, je moral ta večer potrpežljivo čakati. Poroka bi morala biti že popoldne, toda Wagnerja, ki naj bi opravil zakonski obred, ni bilo od nikoder. Hitlerjeva oblast je prenehala. Ukazoval je le še svoji najožji okolici, ni pa mogel več ukazovati množicam, še manj pa topovom in Stalinovim orglam, ki so ves čas nevšečno godle zbranim svatom. Šele okrog polnoči je dr. Wagner uspel priti do podzemeljskega stanovanja Hitlerja. Priči pri tej poroki sta bila Bormann in Göbbels. Gostija je bila zelo skromna in kratka. Pili so sekt, Hitler pa je srebrel svoj čaj, ki ga ni mogel nikoli pogrešati. Vsi so bili videti dobre volje in so sklenili, da nočejo v tem času vedeti za nobeno novico o položaju na fronti. Sicer pa res ni bilo potrebno. Zvezniške vojske so se takrat že radijsko sporazumevale, da njihovi topovi ne bi tolkli lastnih sil. Berlin je bil obkrožen...

ZAŽGITE VSE, SAMO SLIKO FRIDERIKA VELIKEGA NE

Naslednjega dne je Hitler poklical Lingea k sebi in mu dal svobodo. Toda Linge se je branil, rekoč, da hoče ostati ob njem do konca. To je Hitler tudi pričakoval. Dejal je:

— Moje zadnje povelje za vas je, da po najini smrti, ki sva jo z ženo sklenila, zažgete vse, kar je bilo moega. Uničiti morate najini trupli, vse moje uniforme, vse moje privatne stvari, vse akte in papirje v moji minici. Toda opominjam vas — nikar ne zažgite, ponavljam: ne zažgite slike Friderika Velikega, ki visi nad mojo pisalno mizo.

Ta slika je bila Hitlerju najljubša jasmina.

Linge je potrdil, da je razumel povelje, Hitler pa je nekam zase mrmral:

— Če me dobio v roke, živega ali mrtvega, potem bi me odveklil v Moskvo in me razstavil pred množicami kakor voščeno figuro v panoptikumu. Toda to se ne sme, to se nikoli ne sme zgoditi...

HITLERJEV IN EVIN KONEC...

Popoldne, bilo je to 30. aprila, sem stal pred konferenčno sobo, pravi Linge. Bilo je natanko deset minut pred četrto uro, ko sem slisal v sobi strel. Do takrat je bilo vse mirno — toda kakor da bi bilo domnenjeno, se je takrat nad našimi glavami začel trušč. Ruska artilerija je začela močno kano-nado. Povelje bo vsak čas teže izvršiti...

Linge je stopil v sobo. Hitler je sedel na kavču s prestreženo glavo. Poleg njega je ležala Eva. Izgledala je, kakor da spi. Vzela je strup, ki ji je v nekaj trenutkih ugasnil življenje.

Trupli smo odnesli na dvorišče državne pisarne. Polili smo ju z bencinom in zažgali. Vrnil sem se in odnesel vse stvari iz pisarne, razen slike Friderika Velikega. Tudi to sem upeljal.

Plamen je medtem trupli grdo izmaličil, toda še vedno ju je bilo mogoče spoznati. Bilo nam je žal, da nismo uporabili petroleja, ki bi počasneje gorel. Zato smo trupli pozneje pokopali v skupen grob, nedaleč proč...

Tako pripoveduje Linge o svojem gospodarju, ki je hotel biti gospodar sveta, je pa žalostno končal pod ruševinami državne pisarne, od koder je hotel voditi svet in od koder je zapovedoval svojim krvnikom nad celimi narodi Evrope.

K O N E C

Mati je bila prisiljena zmetati svoje otroke skozi okno

● Pred nekaj meseci se je izbruhnil požar. Ko so sosedje zgodil v nekem francoskem mestu nenavaden primer. V stanovanju nekega Belina, ki je bilo v prvem nadstropju tik nad njegovo delavnico, je neke noči

Eden govoril le o tem, kako si bo onkraj luže utrdil zdravje. Na kraju ga je lady vprašala: »Si končal?«

»Da, nimam ničesar več dodati,« je odgovoril Eden in odšel v svojo kajuto.

Tudi iz muzeja veščenih figur so prestavili Edena v staro šaro, ker nima ničesar več dodati!

Najstarejši otrok je bil star 9 let, najmlajši pa 2 leti. Vsi so zdravi in nepoškodovani: na zemlji pričakali gasilce, ki so kmalu nato prispeli in pogasili požar.

POLITIČNI MOZAIK

ATTLEE SLUŽI...

Kakor poroča angleški tisk, Clement Attlee onkraj velike luže pridno obiskuje mesto za mestom. Vzrok: predavanja! Poročajo tudi, da dobi za vsako predavanje 2500 dolarjev. Čedna vsota, kajne?

PRITISNILI SO GA!

Lani se je ves svet zgražal nad početji Kentskega vojvode Edvarda; najbolj seve Angleži, ki jim kratkoma ni bilo všeč njegovo divje veseljačenje po barjih z različnimi sumljivimi ženskami. Sicer pa je Edvard slovel in boja še danes slovi kot ekspert sodobnih plesov, razgrajč in pijanec. Zdaj so ga nekoč »pritisnili«. Poslali so ga v neko častniško šolo. Prost je le od petka zvečer do ponedeljka zjutraj.

Zlobneži trdijo, da v tem času ne pozna meje. Pač hoče po-uziti veselje za ves teden.

TEŽKO DELO

Ni nam znano, če je to res, ker nismo bili zraven. Verjetno moramo nemškimi časnikom, ki so o proslavah Adenauerjeve rojstne obletnice zapisali tudi tole: Bonnski obrambni minister Strauss je skrbel za red med svojimi podrejenimi. Baje je čestitajočim generalom, ki so obiskali kanclerja ob robu proge ravnal konice čevljev v ravno vrsto. Med odličniki sta bila tudi Speidel in Heusinger! Ubogi novopečeni rekruti Generali bodo ravnali po vzgledu...

MORALA

Britanski publicist Paul Johnson je nedavno zapisal: »Morala nemške povojne zgodovine je ta, da se s plača izgubljeni vojne — seveda s pogojem, da so zmagovalci sentimentalni in enostranski demokrati.«

TUDI IZ MUZEJA

Zalostno in megljeno je bilo vreme, ko se je Eden vkrcaval na ladjo, ki ga je popeljala v Novo Zelandijo. Pospremili so ga le neki časnikarji. Ministra sta bila le dva. Pravijo, da je bila lady Eden zelo nestrpna in si dela mnogo opravka okoli prtljage. Časnikarji so hoteli dobiti še neke izjave, vendar je

V OBJEMU ZELENEGA PEKLA

ROMAN 62 Priredil Vlado Pečar

»Prav,« je odvrnil. »Vendar, če si boste nekoč premislili, se spomnite name. Nikjer ne boste zaslužili več in lahko ste prepričani, da bo film, kolikor je mogoče, veren dogodkom.«

»Če si bom nekoč premislil, bom predal snov Brazilia filmu, izkupiček pa poslal družinam padlih peonov in lovcev.«

Mož je z žalostnim obrazom zapustil krov.

»Kajman« je odplul po Amazonki. Za nami je izginjal pragozd, z lili nam ovita drevesa in krokodili v valovih. Srečavali smo vedno več hačendi, nasejij in mest. V Obidosu nas je pričakala skupina zija, ki je prišla gledat moža, ki se je vrnil iz globin Zelenega pekla. Zupan nam je želel dobrodošlico. Toda nismo se dolgo zadrževali. Še istega dne smo odpluli naprej.

»Ekspedicija se vrača na Jug,« sem dejal kapitanu Sanu.

»Ladja je natovljena z gradivom, ki smo ga zbrali v pragozdu. Zaboji so polni primerkov lesa, rastlin, živalskih in človeških lobanj, zemljevidov in zapisov vseh vrst, a kosti tistih, ki so jih zbrali, prhne v džungli.«

»Deležni boste velike slave,« je dejal eden od zdravnikov. Obrnil sem se k njemu.

»Slave?« sem dejal začudeno »Kaj res mislite, da mi je do slave, ki je zrasla iz krvi mojih tovarišev? Jaz ne iščem takš-

NAROČILNICA

Naročam »Zasavski tednik« in prosim, da mi ga začne

pošiljati s _____

Naročnino nakažem takol po prejemu položnice.

Ime in priimek _____

Kraj _____, ulica _____, št. _____

Posta _____

V _____ dne _____

Podpis: